

«...دعواهای ما دعوائی نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما برای
خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا می کنیم...
دعوی من و شما و همه کسانی که دعا می کنند همه
برای خودشان است...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

بررسی تاریخی
یک روایت غیر مستند
درباره سید جمال
واعظ اصفهانی؛
اندر چگونگی
نامسلمانی ها!!

سال سی و پنجم ♦ شماره ۱۹ ♦ شماره مسلسل ۱۴۸۹ ♦ نیمه اول دی ماه ۱۳۹۳ ♦ قیمت: ۵۰۰ تومان

دیدار آیت الله محقق داماد با پاپ فرانسیس در واتیکان

آیت الله سید مصطفی محقق داماد با پاپ فرانسیس رهبر کاتولیک های مسیحی جهان دیدار و گفت و گو کرد. این دیدار در جریان برگزاری سومین دور از نشست رهبران و علمای اسلام و مسیحیت با موضوع «نقش تربیتی مومنین در اجتماع» که به دعوت کاردینال توران نماینده پاپ و رییس شورای پاپی دیالوگ بین ادیان در واتیکان برگزار شده بود، صورت گرفت.

حجت الاسلام والمسلمین نواب
بایسته های رسانه در
بستر سازی و نهادینه
سازی گفت و گوی
اسلام و مسیحیت

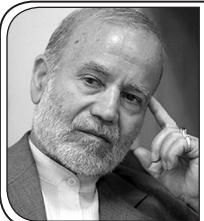
رئیس سازمان اسناد و کتابخانه
ملی ایران:
یک میلیون نسخه
و منبع ایرانی در اختیار
مردم کشورهای هند و
پاکستان است

آیت الله اراکی:
دنیای اسلام در
شرایط بسیار ویژه
ای به سر می برد

دکتر آیینه وند:
کتاب های سخیف در
حوزه تاریخ اسلام
خوراک مجالس
عزاداری شده است

روزگار
تلخ اخوانی ها
در مصر

اهداف و پیامدهای
بازگشت انگلیس
به خلیج فارس

برگزاری مراسم بزرگداشت جرج جرداق در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

کمونستی است و این کتاب را ترجمه نکنید زیرا
کمونستی است و از اشتراک صحبت کرده است.
ادعای کمونیست بودن جرج جرداق یک تهمت
واهی و بی اساس بود که برای جلوگیری از نشر
کتاب و پذیرش آن از سوی نسل جوان مطرح شد.
اصولا آیا معقول است که یک کمونیست هوادار
مارکسیسم سال ها با تلاش و کوشش خستگی
ناپذیر فرهنگنامه ای درباره یک شخصیت و رهبر
اسلامی تهیه و تنظیم کند.

استاد خسروشاهی ادامه داد: گفتند اینکه
حضرت علی (علیه السلام) گفته است هیچ
نفری گرسنه نمی ماند مگر اینکه سرمایه داری حق
او را خورده، اشتراکی است و اینکه کسی به امام توهین
می کند و وقتی که امام (علیه السلام) متوجه می شود
او یک مسیحی است، او را رها می کند. از این لحاظ ها
این کتاب را اشتراکی می پندارند. آیت الله گلپایگانی این
کتاب را بررسی کرده و فرمود که این کتاب، کتاب خوبی
است فقط در ۱۹ مورد مطالب را هماهنگ ندیدم.

وی با اشاره به اینکه کتاب «الامام علی صوت العدالة
الانسانیه» غوغایی به پا کرد. غوغای منفی آن از بین رفت
و غوغای مثبت آن مورد استفاده جوانان در مقابل تبلیغات
مارکسیسم لنینیسم قرار گرفت. گفت: از جرداق درباره شیعه
بودنش سوال کردم او گفت می خواهی بدانی من شیعه
شده ام یا نه؟ من به لحاظ دینی ارتدوکس هستم اما به
لحاظ اخلاقی مرید علی (علیه السلام) هستم.

پیام رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام به این
مراسم نیز قرائت شد: فاضل فرزانه جناب آقای دکتر
محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی اقدام بها و
مبارک جنابعالی و همکاران ارجمندتان به منظور تجلیل
و تکریم از چهره ماندگار ادیب آگاه و شجاع اندیشمند
مسیحی لبنانی فقید فرهیخته زندهای جرج سمعان جرداق
که مقتدر به شیفتگی و محبت به ساحت والای یگانه
دوران معجزه جاوید پیامبر پس از قرآن مجید امام علی بن
ابی طالب (ع) اقدامی شایسته و قابل تقدیر بود.

ادامه در صفحه ۷

وی یادآور شد: من توفیق داشتم که جرج جرداق را
که به ایران آمده بودند از نزدیک ملاقات کنم. ایشان
به غیر از زبان شعر و نثر که در کلامش بود عشق و
شیفتگی از کلامشان می بارید.

رئیس بنیاد نهج البلاغه تصریح کرد: وقتی خبرنگاری
در لبنان از ایشان سوال کرده بود که شما چگونه به امام
علی (علیه السلام) ارادت دارید و چطور او را دوست دارید،
جرداق در جواب گفت اگر بخوام در یک جمله بگویم:
علی عنصر عالم آفرینش، نمونه فکر انسانی و از نوامیس
شایسته عالم و فردی فرازمانی و فرامکانی است. امام
علی (علیه السلام) فرمود: من حداقل ۳ کار را در دوران
خلافتم انجام دادم. تأمین سرپناه، تقسیم نان گندم و آب
سالم برای همه مردم که به نظر من اکنون در کشورهای
پیشرفته نیز کسی نمی تواند چنین چیزی را ادعا کند.

حجت الاسلام والمسلمین سید هادی خسروشاهی
نیز در سخنان خود درباره چگونگی نگارش کتاب گفت:
جرداق نیاز به تعریف و تمجید من ندارد. قرآن همزیستی
مسالمت آمیز با مسیحیان اشاره دارد. از جرداق ۶ کتاب
در ۱۵۰۰ صفحه باقی مانده است که به مقایسه امام علی
(علیه السلام) و سقراط و همچنین انقلاب علی (علیه
السلام) و انقلاب فرانسه پرداخته است.

وی افزود: وقتی که جرداق در نجف بود به آیت
الله بروجردی و آیت الله حکیم پیشنهاد داد که کتاب
«صوت العدالة الانسانیه» را ترجمه کنند ولی در همین
حال شنیده و گفته می شود که این کتاب، کتابی

که جرداق در اینجا کرده است در بارور ساختن
فرهنگ و تمدن اسلامی قابل تقدیر است.

تا وقتی در علم را بر خود بیندیم به جایی نمی
رسیم. یکی از ویژگی های اسلام این بود که در علم
را از زبان یونانی و سریانی و عبری بر روی مسلمانان
و دانشمندان مسلمان باز کرد و هیچ دری از علم در
زمان اسلام بسته نبوده است.

دکتر محقق ادامه داد: مسیحیان سهم به
سزایی در پزشکی اسلامی داشته اند. حتی کلمه
ترسا که به معنای مسیحی است در زبان فارسی
هم به پزشک ترجمه شده است. «تورا ترسا همی
گوید که در صغرا محوز حلو». دانشمندان ایرانی با
احترام به مسیحیت نگاه می کنند.

وی گفت: جرج سمعان جرداق به فضایل علی (علیه
السلام) پرداخت. علی (علیه السلام) اولین کسی است
که دین اسلام را قبول کرد و در هر جنگی یار پیامبر بود.
حتی در جنگ هایی که دیگران اظهار عجز می کردند.
افتخار ماست که یک مسیحی این کتاب را نوشته و
سپاسگزاریم که آقای خسروشاهی آن را ترجمه کرده اند.
در ادامه این نشست، آیت الله سید جمال الدین دین
پرور رئیس بنیاد نهج البلاغه گفت: برخی می گویند جرج
جرداق شیعه شده و عده دیگری می گویند وی مسیحی
باقی مانده است. ما کاری به این حرف ها نداریم. خداوند
در سوره مائده آیه ۸۲ می فرماید: «وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ
مُؤَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَسِيسِينَ وَرَهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ» که مسیحیان
به مسلمانان از دیگران نزدیک تر هستند. مسیحیان
تکبر، خودپسندی و خودبینی نسبت به دیگران ندارند.
همه گرفتاری های بشر از ابتدا تا کنون از خودپرستی
بوده است. این ویژگی مسیحیان است که از دیگران به
مسلمانان نزدیکترند. آن ها در زمان پیامبر (صلی الله
علیه وآله وسلم) هم می توانستند با ایشان جنگ کنند
که نکردند. انسانی که عالم باشد پارسا هم باشد در کنار
علم و پارسایی و زهد کامل هم به تکامل می رسد و هم
جامعه را به تکامل سوق می دهد.

مراسم بزرگداشت جرج سمعان جرداق دانشمند
مسیحی لبنانی، شامگاه سه شنبه ۹ دی با حضور دکتر
مهدی محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی،
آیت الله دین پرور رئیس بنیاد نهج البلاغه، حجت
الاسلام علی یونس دستیار ویژه رییس جمهور در امور
اقوام و اقلیت های مذهبی و حجت الاسلام والمسلمین
سید هادی خسروشاهی مترجم آثار جرج جرداق و ابوذر
ابراهیمی ترکمان رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات
اسلامی و جمعی از اهل علم و فرهنگ و علاقه مندان
در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد.

دکتر مهدی محقق، رئیس این انجمن با اشاره به
کتاب «الامام علی صوت العدالة الانسانیه» گفت: جرداق
در این کتاب به ذکر صفات حضرت امام علی (علیه
السلام) پرداخته است و این از مهمترین آثار این نویسنده
است. مسیحیان سهم بسیار بزرگی در اعتلای فرهنگ و
تمدن اسلامی داشته اند.

وی گفت: این مسیحیان بودند که کتب یونانی را
به زبان عربی ترجمه کردند تا افرادی چون بوعلی و
ابوریحان و فارابی و زکریای رازی از آنان استفاده کنند.
زکریای رازی کتاب های جالینوس را که از یونانی به
عربی توسط مسیحیان ترجمه شده بود مورد مطالعه
قرار داده بود. حنین ابن اسحاق مسیحی به خاطر آثارش
جزو علمای اسلامی شناخته می شود. بنابراین کوششی

بحرین صرفاً پایگاه نفوذی برای انگلیس است تا بتواند در دوره پس از خروج نیروهای خود از افغانستان، جایگاه خود را در خاورمیانه حفظ نماید و بر روندهای سیاسی- امنیتی منطقه در این برهه بسیار حساس متناسب با منافع خود تأثیر بگذارد.

امضای توافقنامه بین مقامات انگلیسی و بحرینی در خصوص استقرار دائمی ناوگان دریایی انگلیس در بندر سلمان بحرین از اهمیت زیادی برخوردار است. انگلیس که سابقه حضور نظامی در خلیج فارس را دارد در سال ۱۹۶۸ بنا به دلایلی تصمیم به خروج از منطقه گرفت که این امر در ۱۶ دسامبر سال ۱۹۷۱ عملیاتی شد. تصمیمی که ابتکار آن به دولت کارگری انگلیس (کابینه هارولد ویلسون) برمی گشت و در دوران حکومت حزب محافظه کار (کابینه ادوارد هیث) عملیاتی شد.

در آن اثنا انگلیس قدرتی در حال افول بود، آمریکا درگیر جنگ ویتنام بود و شوروی سیاست احتیاط و صبر را در دستور کار سیاست خارجی خود قرار داده بود. شرایط در ادامه به گونه ای پیش رفت که آمریکا در قالب استراتژی «دو ستونی نیکسون» زمام امنیت منطقه ای در خلیج فارس را به دو کشور ایران و عربستان سپرد. این مسئله تا زمان انقلاب اسلامی ادامه داشت و پس از آن به واسطه اشغال کویت توسط صدام سیاست مهار دوگانه در دستور کار سیاست خارجی آمریکا قرار گرفت، حضور مستقیم نظامی آمریکا در خلیج فارس نیز آغاز شد، سیاستی که در پرتو لشکر کشی های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ پررنگ تر شد، اما تبعات میراث بوش در منطقه و تحولات مربوط به توزیع قدرت در سیستم بین المللی موجب کاهش تمرکز دولت اوباما به منطقه و اتخاذ رویکرد نگاه به آسیا شد.

در سایه حضور نظامی آمریکا در منطقه از دهه ۱۹۹۰، انگلیس همواره نقش شریک کوچک را بازی می کرد و مهم ترین نقش را در ائتلاف سازی بین المللی و مشروع سازی اقدامات آمریکا انجام می داد. چراکه در بافت تعلقات انگلوساکسونی احساس نزدیکی زیادی با آمریکا دارد و مهم تر از همه اینکه انگلیس افزایش نفوذ جهانی را از طریق حضور در بحران های بین المللی (که با هزینه آمریکا صورت می پذیرفت) دنبال می کرد.

دلایل خروج انگلیس از منطقه در سال ۱۹۷۱

یکی از دلایل عمده خروج انگلیس از خلیج فارس در سال ۱۹۷۱ به شرایط اقتصادی این کشور در دوره دوم نخست وزیری هارولد ویلسون برمی گشت. در اواخر دهه ۱۹۶۰ انگلیس به بحران ارزی دچار شد و «جیمز کالاهان» وزیر خزانه داری تصمیم به کاهش قیمت پوند تا حدود ۱۵ درصد گرفت تا بتواند به توازن پرداخت ها سروسامانی بدهد. ویلسون که در دوره اول نخست وزیری خود دارای اکثریت نه چندان قاطعی در پارلمان از هم حزبی های کارگرایان بود زمینه را برای اتخاذ سیاست خارجی متحول شده چندان مناسب نمی دید اما در انتخابات سال ۱۹۶۶ حزب کارگر به پیروزی قاطعی دست یافت و این مسئله به هارولد ویلسون کمک می کرد تغییرات در سیاست خارجی را آسان تر اعمال نماید.

ویلسون در این اثنا خود را در سه معما گرفتار می دید یکی اینکه سرنوشت انگلیس در پیوستن به جامعه اقتصادی اروپا با مخالفت های «ژنرال دوگل» مشخص نبود، از سوی دیگر آمریکا به واسطه درگیر بودن در جنگ ویتنام قادر به کمک به انگلیس در خلیج فارس نبود و سوم اینکه انگلیس در حال دست و پنجه نرم کردن با بحران اقتصادی داخلی بود. موارد مذکور هزینه های غیر قابل تحمیلی را برای باقی ماندن نیروهای انگلیسی در خلیج فارس بر جای می گذاشت.

یکی دیگر از عوامل خروج انگلیس به جنگ شش روزه اعراب - اسرائیل در سال ۱۹۶۷ برمی گردد

اهداف و پیامدهای بازگشت انگلیس به خلیج فارس

این خلأ امنیتی می باشد. انگلیس و فرانسه سیاست خارجی خود را در قبال خلیج فارس عمدتاً بیرون از چارچوب سیاست خارجی و امنیتی مشترک اتحادیه اروپا دنبال می کنند و در چارچوب منافع ملی و روابط سنتی و نفوذ قدیمی خود اقدام می کنند، از همین رو رقابت شدیدی نیز بین انگلیس و فرانسه برای حضور نظامی در خلیج فارس وجود دارد که کشورهای عربی نیز از این رقابت در جهت بهره برداری های خود استفاده می کنند. همزمان انگلیس و فرانسه به عنوان دو قدرت سنتی که از قدرت های بزرگ به قدرت های متوسط جهانی تغییر وضعیت داده اند به دلیل نوستالژی و نوعی تقسیم کار با آمریکا به دنبال ایفای نقش پررنگ تر در خاورمیانه و خلیج فارس می باشند، تقویت حضور نظامی در منطقه به نوعی بستر برای افزایش کنش های منطقه ای آنها در خاورمیانه منجر می گردد و سعی می کنند به واسطه همسویی منافع و سیاست ها با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در قالب ائتلافی نانوشته به نظم آتی خاورمیانه مطابق با منافع خود شکل و حالت بدهند. لذا در غیاب سیاست های فعال خاورمیانه ای آمریکا، انگلیس و فرانسه بازیگرانی هستند که می خواهند با حضور خود نوعی احیای گذشته را از طریق سیاست های امپریالیستی منفعت محور پیش ببرند. دو کشور در حوزه های نفوذ گذشته فعال تر از یکدیگر هستند، برای نمونه انگلیس سیاست های فعالانه تری را در خلیج فارس و عراق پیش می برد و فرانسه همین نقش را در سوریه و لبنان.

تقویت و افزایش حضور نظامی انگلیس در بحرین مقدمه ایست که با تکیه بر آن، این کشور به دنبال ایفای نقش پررنگ تر در بحران هایی همچون عراق و سوریه است. انگلیس از این طریق می خواهد نقش مهم تری در ائتلاف جهانی علیه داعش ایفا کند و جایگاه خود را در چشم آمریکا ارتقاء دهد. رویکردهای مداخله گرایانه در سیاست خارجی انگلیس از سال ۱۹۹۹ با مداخله در «کوزوو» و به دنبال آن لشکر کشی به افغانستان در سال ۲۰۰۱، عراق سال ۲۰۰۳ و لیبی در سال ۲۰۱۱ بسیار پررنگ تر از دوره های پس از جنگ جهانی دوم شده است.

«تونی بلر» در قالب دکترین جامعه بین المللی و دیوید کامرون در قالب لیبرالیسم محافظه کار، مداخلات خارجی انگلیس از ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۴ را توجیه اخلاقی و ایدئولوژیکی می کنند. نقش پررنگ انگلیس در لیبی و تلاش دیوید کامرون برای گرفتن مجوز از پارلمان انگلیس برای حمله به سوریه در همین چارچوب قابل ارزیابی است.

انگلیس به دوران پس از خروج از افغانستان در سال ۲۰۱۴ فکر می کند و به دنبال باقی ماندن در منطقه می باشد. کشورهای اروپایی در سایه حضور مستقیم نظامی و قدرت آمریکا در خاورمیانه، فضای مانور چندانی در این منطقه طرف دهه های اخیر نداشتند، در شرایطی که تمرکز سیاست خارجی آمریکا به منطقه آسیا دوخته شده است این خلأ فرصت مناسبی را برای قدرتهایی همچون انگلیس فراهم آورده است تا نقش و جایگاه خود را در خلیج فارس و خاورمیانه ارتقاء دهد.

تبعات حضور انگلیس برای امنیت منطقه

این اقدام انگلیس باعث ابهام بیشتر در نیل به امنیت بومی در خلیج فارس است، حضوری که منجر به افزایش صف بندی های منطقه ای، تشدید رقابت های تسلیحاتی میان کشورهای عرب شورای همکاری خلیج فارس و تعاون معمایی امنیتی در منطقه می شود و انگیزه های همکاری در میان کشورهای خلیج فارس را بیش از

بیش کاهش می دهد. امری که منجر به افزایش بیش از بیش شکاف در میان دولت های جهان اسلام است. برگ فاکتورهایی که منطقه را به سمت امنیت وارداتی و امنیت هدفمند می برد و ماحصل آن افزایش ناامنی می باشد. امنیت وارداتی از سوی کشورهای خارجی در دهه های اخیر هرگز به امنیت واقعی منجر نگردید چراکه این امنیت در جهت منافع قدرت های بیرونی بود و پوش های داخلی امنیت ساز را در بافت منطقه خنثی و طرد کرده است و امنیت هدفمند را برای تأمین و تداوم منافع غربی ها و همین طور بقای سیستم های سیاسی عربی دنبال کرده است. امنیتی شدن منطقه و تشدید صف بندی ها در منطقه منجر به عطش بیشتر حکام عربی برای خرید تسلیحات می شود که سود آن به فروشندگان تسلیحات می رسد فروشنده گانی که عمدتاً عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل بودن را نیز با خود یدک می کنند.

از دیگر عواقب حضور نظامی نیروهای خارجی از جمله انگلیس در منطقه، ابهام و تیرگی بیشتر چشم انداز دموکراسی، حقوق بشر و توسعه انسانی در منطقه خاورمیانه می باشد. دولت های رانتیر در قالب نظام های پادشاهی در خلیج فارس برای تداوم حکومت های اقتدارگرایانه خود علاوه بر نفت و خرید تسلیحات، بیشتر از همه چیز به حمایت های خارجی تکیه می کنند و این مسئله باعث استقلال بیشتر آنها از ملت هایشان می شود. در این وضعیت دولت های منطقه بیش از هر زمان دیگر امنیت خود را به پایگاه های نظامی کشورهای خارجی گره می زند و نیازی به پاسخگویی، شفافیت، دموکراسی، احترام به افکار عمومی و... نمی بینند. در این چارچوب آنچه اهمیت می یابد ضرورت حفظ سیستم های سیاسی کشورهای میزبان پایگاه های نظامی خارجی است و امنیت دولت بر آزادی، خودشکوفایی و امنیت اجتماعی ترجیح داده می شود و این به معنای خداحافظی با شاخص های امنیت انسانی می باشد

افزایش سرکوب گروه های ترقی خواه و مخالف نظام های پادشاهی در کشورهای عربی از دیگر تبعات حضور انگلیس در منطقه خواهد بود؛ سرکوب گروه های اخوانی و همین طور گروه های اسلامی شیعه در شرق عربستان و بحرین در روزها و ماه های آینده امری است که قابل پیش بینی می باشد. لذا افزایش خشونت و سرکوب در منطقه می تواند یکی از نتایج حضور کشورهای خارجی در نظم امنیتی خلیج فارس باشد که این امر در وهله بعد موجب سرخوردگی بیشتر جوامع و گروه های ترقی خواه و همین طور افزایش رادیکالیسم بی اعتنائی اجتماعی در جوامع عربی نیز احتمالی است که می تواند بدیل رادیکالیسم باشد.

عدم مشروعیت آل خلیفه و بازگشت انگلیس به خلیج فارس

افزایش وابستگی های خارجی حکومت ها، نتیجه ی کاهش بیش از بیش مشروعیت داخلی حکمرانان است. امضای توافقنامه حکومت بحرین با دولت انگلیس و حضور نظامیان انگلیسی در این کشور کوچک عربی نشانگر بیشتر شدن شکاف ها میان دولت و ملت بحرین است، امری که موجب کاهش اعتماد به نفس آل خلیفه و به تبع روی آوردن آنها به سپر و محافظت های بیرونی شده است. از طرفی این رویکرد بحرین نشانگر هراس حکام این کشور از جنبش مردمی در این کشور است حکومت بحرین از عواقب و پیامدهای توسل به قدرت های خارجی در میان افکار عمومی و مسلمانان کشورش به خوبی آگاه است و به نظر می رسد این اقدام را آخرین حربه و چاره برای بقای خود می دیده است و به عبارت بهتر، چاره ای جز این برای خود متصور نبوده است. اگر چه در کوتاه مدت این راه چاره حاکمان ممکن است در سرکوب و سرپوش گذاشتن بر خودکامگی آنها در برخورد با مخالفان و معترضان کارگر افتد اما در میان مدت و بلندمدت موجب تقویت مشروعیت گروه های مخالف و معترض خواهد شد که در مانیفست اعتراضی خود دو هدف مبارزه با استبداد و دخالت خارجی را منطق های مبارزه خود می کنند.

اعتراضات به تناسب حضور مردم طرح می شد. مصر اما از مزایای کار تشکیلاتی، ایدئولوژیکی، وحدت بخشی و آگاهی دهی مردم و اعلام حضور انقلابیون بی بهره بود. اخوانی ها نتوانستند از ظرفیت حضور مردم و دیگر گروه ها استفاده کنند و به دیگر گروه ها همچنان که در ایران فرصت فعالیت داده شد، مجالی بدهند. ظرفیت های مردمی را هم (همچون تجربه ایران) بسیج نکردند و از مزایای حضور تشکیلاتی و ستادی مردم بهره ای نبردند، زیرا در یک دولت میلیتاریست با حذف یک عنصر از بدنه، ارتش با مردم همراه نخواهد شد، چرا که بوروکراسی در دولت های جدید دارای قدرت، قوانین و نفوذ فراوانی است و به مراتب از هیات راس قدرت در هدف گذاری دستگاه تواناتر؛ این امر در یک دستگاه نظامی همچون ارتش قوی تر هم هست.

حاضر نکردن مردم در صحنه تا روز آخر، مثل آب دادن به گیاه خشکیده است که تا ابدالدهر جوانه نخواهد زد. نداشتن مهارت نقشه خوانی استراتژیک در صحنه سیاسی فقط منحصر به داخل نبود. در صحنه بین الملل هم دیپلماسی ناکارآمد عصری بیرونی بود که بر مشکلات اخوانی ها افزود.

همراهی با نیروهای مسلح شورشی در سوریه و مهمترین خطب دیپلماسی آنها یعنی همراه نبودن با گام هایی که ایران به سوی مردم مصر برداشت از دیگر اشتباهات اخوانی ها بود که موج جدیدی از اعتراضات علیه دولت انقلابی را شکل داد که نهایتاً در سوم ژوئیه ۲۰۱۳ طی کودتایی به سقوط دولت منجر شد.

چه باید کرد؟

اخوانی ها پس از خلع ید رئیس جمهوری منتخب، طی ۴۰ شب حضور در میدان رابعه عدویه البته نشان دادند که هنوز هم در جامعه مصر پایگاه مستحکمی دارند. جریانی که بیش از نیم قرن کار حزبی و ستادی دارد و در قالب دعوت اسلامی عمل می کند، قاعدتاً هنوز هم پایگاهی مردمی دارد. ریسمان قدرت اخوان اکنون پاره شده اما گره ای که آنها به این ریسمان زدند فاصله با قدرت را کوتاهتر هم کرده است. نمایش رسانه ای از اعتراضات مدنی، اخوانی های مصر را تبدیل به اخوانی های جهانی کرد. دیدار کاترین اشتون نماینده اتحادیه اروپا با این حزب سیاسی و برخوردی در حد دولت با آنها- پس از کودتای نظامیان- نشان از جایگاه و قدرت اخوانی ها دارد و این قدرت همان قدرت مقاومت در برابر قدرت است.

نقطه قوت دیگر اخوانی ها که تبدیل به امتیاز آنها هم شد، متوسل نشدن به خشونت در اعتراضات مدنی و محکوم کردن خشونت های رخ داده به نام آنها بود. درواقع اخوانی ها طی بیش از نیم قرن فعالیت خود هیچ گونه حرکت های خشونت بار و شبه نظامی را در دستور کار خود قرار ندادند.

روزنامه ایران

افغانستان، جایگاه خود را در خاورمیانه حفظ نماید و بر روندهای سیاسی- امنیتی منطقه در این برهه بسیار حساس متناسب با منافع خود تأثیر بگذارد. از آنجا که یکی از ابعاد سیاست خارجی انگلیس حضور فعالانه در بحران های منطقه ای و بین المللی برای تقویت و ارتقاء نقش بین المللی اش می باشد این اقدام لندن بدون ارتباط با بحران های سوریه و عراق نیست، بحران هایی که چگونگی مدیریت آن و سرانجام آنها نقش بسیار مهمی در تعیین خطوط نظم آتی منطقه ای در خاورمیانه دارند و انگلیس در این چارچوب به دنبال بازگشت به منطقه در اشکال نظامی و امنیتی است، مخصوصاً هنگامی که تنگنای مالی و اقتصادی انگلیس در سال های اخیر و کاهش هزینه های دفاعی این کشور در نظر گرفته می شود، این اقدام انگلیس بیشتر جلب توجه می کند.

مهدی پارسایی

منبع: تبیین

روزگار تلخ اخوانی ها در مصر

رد کردند، این چرخش نظری متعاقب مشکلات داخلی و شکست اعراب از اسرائیل بر سر مساله فلسطین در عرصه خارجی در دهه های پیشین بود که راه را برای نظریه پردازان ایدئولوگ حزب باز کرد. اخوانی ها در بازه های زمانی متفاوت گاه با نظام حاکم همکاری کرده و گاه مورد غضب آن نظام بوده اند. در زمان ناصر و پان عربیسم سکولار وی، این تقابل به تضاد کشیده و به اعدام رهبران اخوان انجامید و این خود رهاورد مبارزه ای بود که کسانی همچون سید قطب، محمد قطب، زینب غزالی و... در دهه ۵۰ و ۶۰ میلادی هزاره دوم در برابر نظام حاکم به راه انداخته و با قلمفرسایی و سخنرانی های پرشور با نظام حاکم درافتادند.

سید قطب، روزنامه نگاری تحصیلکرده و معلمی توانمند در عرصه روزنامه نگاری و تالیف، همچون دکتر شریعتی در ایران موج هایی طوفانی بر شن های روان مصر کوباند و خروش نیل را الهام جوانان انقلابی کرد. قطب، تمام نوشته های سیاسی خود را در زندان نوشت. ایده ای که او می پروراند احیای ایده دارالاسلام و دارالکفر بود. قطب، پیرو نظری اندیشمند پاکستانی «ابوالعالمودودی» بود. وی ایده دیگری از او را هم به عاریه گرفت و وارد ادبیات اخوانی ها کرد: جاهلیت، مفهومی که در صدر اسلام برای اشاره به دوران بت پرستی وضع شد، جاهلیت در نظر قطب، این بار فراموشی یا به عبارتی حذف خداوند از عرصه اجتماعی بود.

نظرگاه اخوانی ها از ابتدای تاسیس طرحی ملی- اسلامی بوده است. شاه بیت مانیفست سیاسی آن ها امر به معروف و نهی از منکر بود و برای عملیاتی کردن این اصل خواستار تشکیل دولتی اسلامی بودند؛ شاهد این مدعا نامه ای بود که «حسن البنا» از موسسان اخوان در سال ۱۹۳۶ به پادشاه مصر نوشت. اخوانی ها این اصل مسلم دین را راه حل مشکلات جامعه می دانستند. این تفکر و مرام اخوانی در نیمه دوم قرن بیستم در پاسخ به نیاز جامعه و در تقابل با رویکردهای ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی بازآفرینی شد. «رشیدرضا» و «محمد عبده» بودند که این مبانی فکری و نظری را پی ریزی کردند، ایده ای که ریشه در مبارزات دوران استعمار و روشنگری های سیدجمال الدین اسدآبادی دارد.

روایای صادقانه یا کابوسی؟

انقلاب های برخاسته از بیداری اسلامی در منطقه بی تاثیر از مشی و مرام امام خمینی (ره) نبوده است. رخدادهای دینی، سیاسی و اقتصادی کشورهای اسلامی که معمولاً دچار حاکمیت توتالیتر و استبدادی بودند چشم اندازهای اصلاحات سیاسی در سیستم سیاسی بحرین است و به واسطه حضور قدرت های خارجی، در ساختار داخلی قدرت بحرین نیز گروه های رادیکال و تندرو بر جریانات و شخصیت های معتدل که قائل به اصلاحات تدریجی می باشند بیش از پیش سیطره می یابند.

ین اقدامات آل خلیفه بر قدرتمند بودن اپوزیسیون حکومت بحرین صحنه می گذارد، قدرتی که موجب هراس حکومت بحرین و توسل به قدرت های خارجی شده است. حکومت بحرین در سایه این ملاحظه اقدام به انعقاد موافقت نامه ای با انگلیس کرده است که گفته می شود بخش اصلی هزینه نیروهای انگلیسی را نیز آل خلیفه متقبل خواهد شد.

«نبیل رجب» فعال حقوق بشری بحرینی هزینه این اقدام بحرین را ریخته شدن خون کودکان بحرینی می داند و این اقدام را پاداش حکام بحرینی به سکوت انگلیس در قبال نقض حقوق بشر در بحرین می داند.

مختار جعفری

«من فرعون را کشتم و از مرگ هراسی ندارم» این جمله ای است که ژیل کپل - اسلام شناس فرانسوی - در کتاب «پیامبر و فرعون» به نقل از خالد اسلامبولی می نویسد. پیامی که او بعد از ترور «انور سادات» به مخاطب تاریخ فرستاد. اسلامبولی، اسلامگرایی بود که به اخوان المسلمین نزدیک بود اما سرنوشت، فرجام کار آنها را به غایت به یکدیگر شبیه کرده بود.

این نوشته، گذری است بر کارنامه گروه اخوان المسلمین که پس از انقلاب مدنی مصر، در انتخاباتی دموکراتیک زمام حکومت را به دست گرفت اما به همان راحتی نیز از کف نهاد.

اخوان المسلمین، از امروز تا دیروز

«دکتر احمد محمد شفیق زکی با ۱۲ هزار... بیخشید ۱۲، ۱۲ میلیون، ۱۲ میلیون و ۳۴۷ هزار و ۳۸۰، ۱۲ میلیون و ۳۴۷ هزار و ۳۸۰ و ۴۸/۳ درصد از نسبت آرا و دکتر احمد محمد مرسى عیسی العیاط با ۱۳ میلیون و ۲۳۰ هزار و ۱۳۱ - همههمه و فریاد شغف و اعتراض حاضران- نتیجه اینکه، نتیجه اینکه دکتر احمد محمد مرسى عیسی العیاط با ۱۳ میلیون و ۲۳۰ هزار و ۱۳۱ و ۵۱/۷ درصد آرا، پیروز انتخابات پست ریاست جمهوری مصر عربی در انتخابات ۱۷ ژوئن ۲۰۱۲ شد. او آقای دکتر محمد محمد مرسى عیسی العیاط...» اینها جملاتی بود که «فاروق سلطان» رئیس کمیسیون عالی انتخابات ریاست جمهوری مصر در کنفرانس مطبوعاتی ۲۴ ژوئن بر زبان راند.

پس از مبارزات مدنی- سیاسی مردم مصر، اخوانی ها حزب آزادی و عدالت را تاسیس کردند و توانستند در جریان انقلاب و روندهای پس از آن-بالاخص معرفی نامزدی برای پست ریاست جمهوری-اقدام موثر کنند. محمد مرسى نماینده پارلمانی مصر سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵ و نماینده جناح اسلامی بود که پس از کش و قوسی فراوان در انتخابات توانست در رای گیری انتخاباتی بر احمد شفیق نامزد طیف لیبرال پیروز شود. در دهه ۹۰ میلادی جناحی سیاسی از اخوان با نام حزب الوسط از اخوانی ها جدا شد و با بسط دایره نظر، پذیرش زنان در کارهای ستادی رده بالا و پذیرش غیر مسلمانان بالاخص مسیحیان به عنوان شهروند و حتی عضو حزب، جا برای مشارکت و کارهای سیاسی باز شد. در حیطه نظری و ایدئولوژی هم درکی از دنیای مدرن و پذیرش اندیشه های عرفی همگام با قبول کلیات ثابت شریعت گام بزرگی بود که به این امر کمک کرد. پس از این تحول فکری پیگیری اهداف سیاسی حزب برجسته تر شد.

در دهه های ۷۰ و ۸۰ میلادی که شیخ تلمسانی، به عنوان مرشد حزب، جریسان اخوانی را هدایت می کرد اخوان چرخشی ملایم به سوی اصول اولیه حزب کرده و چهره های معتدل و اصلاح طلبی همچون ابوالمجد، القرضاوی (در آن زمان) البشیری و محمد اماره ایده های نویی را طرح نمودند و با همراهی با عصر نو آغوش به سوی تغییرات گشوده و برداشت های وهابی از اسلام را

ادامه از صفحه قبل

امضای توافقنامه به اصطلاح دفاعی با انگلیس و حضور نیروهای خارجی در بحرین موجب پیچیده تر شدن کلاف تحولات داخلی بحرین می شود، پیش از این دخالت های نظامی عربستان سعودی در خاک بحرین و سکوت معنادار آمریکا به واسطه ناوگان پنجم دریایی اش منجر به بغرنج شدن اصلاحات سیاسی و اقتصادی در جزیره کوچک شد و مطمئناً این مسئله با ورود نیروهای انگلیسی نیز تشدید خواهد شد، چراکه به واسطه منافع بازیگران خارجی، ثبات بر تغییر غلبه پیدا خواهد کرد، حکومت آل خلیفه نیز در ازای واگذاری خاک، فشارهای خارجی را کاهش می دهد، از طریق امتیازدهی به عربستان فشارهای دولت های عربی را کم می کند، به واسطه ناوگان پنجم، فشارهای ایالات متحده را و با امتیاز اخیر به انگلیس به احتمال زیاد فشارهای حقوق بشری اتحادیه اروپا را خنثی خواهد کرد. امری که ماحصل آن کاهش

هشت کشور عربی هنوز اعلامیه جهانی حقوق بشر را امضا نکرده‌اند که یکی از برجسته‌ترین آنها عربستان سعودی است. عربستان به عنوان یک نظام پادشاهی مطلقه، دارای یکی از بسته‌ترین نظام‌های سیاسی منطقه بوده و شهروندان این کشور از محدودیت سیاسی و اجتماعی بالایی رنج می‌برند.

علاوه بر تبعیضات گسترده علیه اقلیت های مذهبی این کشور بویژه جامعه شیعیان، دولت سعودی انواع و اقسام تبعیض ها و محدودیت ها رانسبت به دیگر شهروندانش نیز روا می دارد. یک نمونه بارز آن عدم اعطای حق راندگی به زنان است که با وجود اعتراضات گسترده داخلی و خارجی همچنان مقامات سعودی این برنامه را اجرا کرده و به زنان حق راندگی نمی دهند. در عربستان زنان از حقوق بسیاری محروم هستند.

در مورد شیعیان عربستان انواع و اقسام تبعیض ها از جمله محدودیت های دینی-مذهبی، سیاسی و اقتصادی صورت می گیرد. آنها از انجام فعالیت های فرهنگی و اجرای مراسم و مناسک مذهبی خود محروم بوده یا تحت فشار هستند. برخی مواقع به اماکن مذهبی شیعیان حملات تروریستی می شود که در ماه محرم امسال یک نمونه اش در روستای «دالوه» در استان الشریقه اتفاق افتاد و پنج نفر شهید و چند نفر مجروح شدند. یک مورد دیگر از انواع تبعیض ها علیه شیعیان نمونه برخورد حکومت آل سعود با روحانی معروف این کشور شیخ نمر باقرالمر است که از رهبران جریان اعتراضی شیعی در هشتم جولای ۲۰۱۲ بود و بعد از بازداشت به صورت غیر علنی

داعش روی دیگر همان سکه «اسرائیل» است که سرکوب و ظلم علیه دیگران را سرلوحه کار خود و تعصبات دینی و مذهبی را بهانه‌ای برای جنایت‌هایش قرار داده است.

ما در این دو مورد با یک تفکر تکفیری یهودی - صهیونیستی و تفکر تکفیری که - به دروغ - خود را نماینده اسلام معرفی می کند، مواجه هستیم و ثمره و نتیجه هر دو تفکر: فجایع، جنایت های وحشیانه، کشتار انسان های بیگناه و ایجاد رعب و وحشت در میان انسان ها؛ اعم از بزرگ و کوچک است.

اینها بخشی از اقدامات رژیم صهیونیستی است که داعش نیز درصدد الگوبرداری از آن برآمده و تقریباً می توان این دو طرف را از لحاظ وحشیگری در قرن ۲۱ همردیف قرار داد. هر دو طرف، ظلم و ستم علیه انسان ها با انگیزه های نژادپرستانه را بهانه ای برای کشتار طاعون وار انسان ها و تخریب منازل و محله های مسکونی قرار داده اند که این کار نتیجه ای جز آواره شدن هزاران نفر در جهان نداشته است. آنها از دست زدن به هر اقدامی که به تحقیر انسان ها و باورهای آنها و نیز هتک حرمت مقدسات ملی، مذهبی و قومی شان منجر می شود، ابایی ندارند. واقعا چه کاری است که داعش به آن دست زده باشد، اما اسرائیل بارها آن را انجام نداده باشد؟ واقعیت این است که هر دو طرف نماینده تفکرات افراط گرایانه مذهبی هستند که از لحاظ اعتقاد و باور به وحشیگری با هم اشتراک دارند.

داعش و اسرائیل از لحاظ فکری و خاستگاه نیز با هم اشتراک دارند؛ چرا که هر دو طرف از داشتن مرزهای رسمی بین المللی، هویت و قانون اساسی محروم هستند و در عین حال، متشکل از گروهی مزدور جمع شده از گوشه و کنار جهان هستند که سعی در تطبیق پروژه سیاسی خود دارند. زمان تاسیس رژیم صهیونیستی، گروهک های جنایتکار مسلح و سازمان یافته از جای جای دنیا راهی سرزمین فلسطین شدند تا دست به جنایت و کشتار در این سرزمین بزنند و ضمن ایجاد رعب و وحشت در میان مردم آن باعث آوارگی صاحبان

۸ کشور عربی هنوز اعلامیه حقوق بشر را امضا نکرده‌اند

محاکمه و به اعدام محکوم شد. کارگران مهاجر نیز در عربستان از تبعیض های وحشتناکی رنج می برند. این کارگران که تعدادشان به ۹ میلیون نفر می رسد به دلیل قوانین نامناسب کار، جزو افراد آسیب پذیر و محروم جامعه محسوب می شوند و اغلب توسط کارفرمایان خود مورد سوءاستفاده قرار می گیرند.

در مصر نیز حقوق بشر وضع نابسامانی دارد. چندی پیش سازمان بین المللی دیدبان حقوق بشر با انتقاد از قانون «عبدالفتاح السیسی» رئیس جمهور مصر که بر اساس آن شهروندان غیرنظامی متهم به جرائم تروریستی در دادگاه های نظامی محاکمه می شوند، اعلام کرد این اقدام آخرین میخ را به تابوت عدالت در مصر زده است. بعد از حملات اخیر به سربازان مصری در سینا که در مرگبارترین حادثه از این دست ۳۱ سرباز مصری کشته شدند، دولت مصر با طرحی برای انتقال پرونده های مربوط به اقدامات تروریستی به دادگاه های نظامی موافقت کرد. از آن گذشته طی یک سال گذشته که از روی کار آمدن دوباره نظامیان در مصر می گذرد تاکنون هزاران نفر به زندان های کوتاه یا بلندمدت افتاده‌اند.

وضع حقوق بشر در بحرین نیز شدت وخیم گزارش می شود. ناوی پیلای، کمیسر ارشد سازمان ملل در امور حقوق بشر تا کنون بارها به همین دلیل از دولت بحرین انتقاد کرده است. وی همچنین صدور حکم اعدام برای معترضان ضد دولتی و محاکمه پزشکان و پرستارانی را که در سرکوب اعتراض های ضد دولتی به مداوای معترضان می پرداختند، ناقض حقوق بشر توصیف کرد. هفته نامه اشپیگل در گزارشی نسبت به وضع حقوق بشر در بحرین نوشت: پادشاهی بحرین در مجموع هیچ شکیبایی در قبال مخالفان خود نشان نمی دهد. بسیاری از این فعالان سیاسی در آن کشور

آشوب طلب به شمار می آیند و دولت بحرین از زمان اعتراض های سال ۲۰۱۱ روز به روز بیشتر بر منتقدان خود سخت گرفته است. همین چند روز قبل بود که مهم ترین حزب اپوزیسیون (الوفاق) ممنوع الفعالت اعلام شد و تقریباً همه فعالان برجسته و مشهور حقوق بشر به زندان افتاده یا از سر ناچاری راه تبعید را در پیش گرفته اند. نبیل رجب یک فعال حقوق بشری بحرینی است که به دلیل شرکت در تظاهرات های سال ۲۰۱۱ دو سال از عمر خود را پشت میله های زندان سپری کرد و در آگوست سال جاری یعنی فقط دو ماه پس از آزادی بود که بار دیگر بازداشت شد. زینب الخواجه سی ویک ساله یکی دیگر از فعالان حقوق بشری بحرین است که به جرم توهین به پادشاه به زندان افتاد. پدرش عبدالله الخواجه نیز سال گذشته به زندان افتاد و یک دوره سخت را در اعتصاب غذا به سر برد. بحرین یکی از کشورهایی است که تابعیت مخالفان خود را لغو کرده و آنها را دیگر به داخل کشور راه نمی دهد. به همین بهانه تاکنون ده ها بحرینی مجبور به اقامت در کشورهای خارجی شده اند.

دولت ثروتمند قطر نیز یکی از دولت های حاشیه خلیج فارس است که با وجود پزهای مدرنیسم و دموکراتیک بودن بشدت حقوق شهروندان بخصوص کارگران بیگانه را نقض می کند. درهمین رابطه سازمان عفو بین الملل اعلام کرد در جریان ساخت و ساز پروژه های جام جهانی ۲۰۲۲ قطر در حق کارگران مهاجر نقض حقوق بشر صورت گرفته است. در همین خصوص گزارش های هولناکی از سوی روزنامه گاردین و کنفدراسیون بین المللی اتحادیه های کارگری منتشر شده است.

دولت امارات نیز حقوق کارگران خارجی را بشدت نقض می کند. وضع حقوق بشر در این کشور همواره

شبهات‌های بی‌شمار داعش و اسرائیل

که شاید اعضای داعش با مشاهده کشته شدن نزدیکان شان احساس گناه کند و از راه خود دست بردارند، اما اسرائیل در جریان جنگ غزه دست به کشتار فلسطینیان را از دور می زد و صحنه های مربوط به این کشتارها جز از طریق صفحات تلویزیون یا پنجره هواپیماها قابل مشاهده نبود.»

دو دولت یهودی و داعشی در سایه تجهیزات نظامی و قدرت اقتصادی که برای خود دست و پا کرده اند و با نظامیان و شبه نظامیانی که به بهانه دین و با وعده تشکیل «وطن قومی یهودی» و «امارت اسلامی» از سراسر دنیا در داخل تشکیلات خود جمع کرده اند، باعث ایجاد رعب و وحشت و کشتار مردم می شوند.

یک پایگاه پژوهشی آمریکایی به نام فیترانس تودی با انتشار گزارشی به تشریح وجوه تشابه و اشتراک این دو دولت پرداخته و می گوید: «اسرائیل مدعی تشکیل کشور یهودی و داعش مدعی تشکیل دولت اسلامی است و برای این منظور بیشتر از افکار مذهبی افراط گرایانه بهره می گیرند.» در ادامه این گزارش آمده است داعش و اسرائیل در اراضی اشغالی به سر می برند و با وحشیگری ملت هایی را که کمتر از خودشان می شمارند و به عبارت دیگر آنها را «ملت های درجه ۲» قلمداد می کنند، سرکوب می کنند. آنها همچنین از لحاظ دیدگاه های دینی با هم اشتراک نظر دارند و به ارتکاب جنایت های هولناک افتخار می کنند.»

این پایگاه آمریکایی همچنین خاطر نشان کرده است «با وجود این، هم دیدگاه یهودیان نسبت به کشور

۸ کشور عربی هنوز اعلامیه حقوق بشر را امضا نکرده‌اند

مورد انتقاد سازمان های حامی حقوق بشر بوده است. شهروندان حق انتخاب یا تغییر دولت و عضویت در احزاب سیاسی را ندارند. کارگران خارجی در این کشور از بسیاری حقوق خود محروم هستند. امارات همچنین یکی از کشورهایی بود که طرفداران جماعت اخوان المسلمین را بشدت مورد تعقیب قرار داد و آنها را مجبور به فرار از این کشور کرد.

در مورد کویت هم چندی پیش دید بان حقوق بشر سازمان ملل متحد اقدام دولت کویت در لغو تابعیت پنج شهروند این کشور را گامی رو به عقب خواند و از دولت کویت خواست که فوری در این تصمیم بازنگری کرده و تابعیت این افراد را به آنها بازگرداند. گزارش ها نشان می دهد دولت کویت برای سرکوب اعتراض های داخلی، چنین تدابیری را اتخاذ کرده است. کویت در واکنش به تظاهرات ضدحکومتی تهدید کرد که علاوه بر لغو تابعیت شرکت کنندگان در تظاهرات ضد دولتی، با مشتی آهنین آنها را سرکوب خواهد کرد.

وضع حقوق بشر در الجزایر، لیبی، یمن، مراکش، اردن و دیگر کشورهای عربی نیز تقریباً به همین شکل است. با این که کشورهای عرب بارها متهم به نقض حقوق بشر شده اند اما به دلیل همراهی آنها با آمریکا در سیاست های منطقه ای هنوز هیچ اقدام عاجل یا تعیین کننده ای علیه آنها انجام نشده است. هیچ یک از این کشورها به دلیل نقض حقوق بشر تحریم نشده یا در معرض فشارهای اقتصادی و سیاسی کشورهای غربی که خود را مدافع حقوق بشر می دانند، قرار نگرفته اند. نحوه برخورد تبعیض آمیز کشورهای غربی با این گونه کشورها که هریک پرونده ای قطور در نقض حقوق بشر دارند، همواره مورد انتقاد کارشناسان و ناظران بی طرف بوده است.

یهودی تغییر یافته و هم مسلمانان از حمایت داعش خودداری می کنند.» در پایان گزارش فیترانس تودی آمده است: «داعش و اسرائیل پیوندهای مشترک زیادی؛ بویژه در زمینه های مذهبی، جنایت های جنگی، اخلال در امنیت و آرامش کشورهای همجوار و اشغال اراضی طرف های دیگر دارند و از همین رو باید با هم ادغام شوند تا کشوری تشکیل دهند که مقامات و مسئولان آن از تیراندازی به سمت کودکان و سر بریدن لذت ببرند و این کشور به پناهگاهی برای طرف های تندرو و خشونت طلب تبدیل شود.»

لذا بصراحت اعلام می کنیم اسرائیل به عنوان کشوری یهودی نقش پایگاه نظامیان مزدور را بازی می کند که سعی در خدمت به منافع سیاسی و اقتصادی طرف های غربی در منطقه خاورمیانه سرشار از منابع نفتی (به عنوان عنصر حیاتی در زندگی غربی ها) و برخوردار از موقعیت راهبردی دارد و با جنگ افروزی های خود قصد دامن زدن به درگیری های مذهبی و نژادی در جهان عرب و تداوم بخشی به چنددستگی در میان عرب ها را دارد تا زمینه غارت منابع آنها به اشکال مختلف فراهم شود. داعش نیز همین نقش پاکسازی نژادی و اعمال خشونت و تلاش برای نابودی طرف های دیگر را ایفا می کند و سعی در تحقق منافع خود به قیمت ضربه زدن به منافع دیگران را دارد.

انگار قرار است منطقه خاورمیانه همواره درگیر مشکلات داخلی و جنگ های خونین باشد و هرگز از ضعف اقتصادی و چنددستگی رهایی پیدا نکند. واقعیت این است که ما در لحظه تاریخی خطرناکی به سر می بریم و باید این مساله را به یاد بیاوریم که حال به جای سازمان های صهیونیستی هاگانا و اشترن که توانستند مهاجران یهودی را از اروپا به فلسطین اشغالی جذب کنند و در این سرزمین کشور یهودی برای آنها تشکیل دهند، اکنون مهاجران به ظاهر مسلمان از قاره های مختلف به کشورهای عربی و اسلامی آمده اند و سعی در تشکیل کشور خیالی برای خود دارند.

روزنامه اتحاد / مترجم: یوسف رضازاده

یک میلیون نسخه و منبع ایرانی در اختیار مردم کشورهای هند و پاکستان است

پیش‌بینی می‌شود یک میلیون از نسخ و منابع ایرانی در اختیار مردم کشورهای هند و پاکستان و نیم میلیون نسخه نیز در آسیای میانه باشد. سیدرضا صالحی امیری، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در دیدار با نماینده ولی فقیه در فارس و امام جمعه شیراز با اشاره به این مطلب که بر اساس برآورد کارشناسان حدود ۴۰۰ هزار نسخه کتاب و اسناد خطی در اختیار مردم کشورمان است، گفت: ۲۶۰۰ جلد نسخه خطی نفیس فارسی نیز در کتابخانه خطی ملی فرانسه موجود است.

وی با یادآوری این مطلب که ایران از دیرباز از تمدنی غنی و فاخر برخوردار بوده است و امروز تعدادی از کشورها از جمله انگلیس کتاب‌ها، اسناد و منابع ما را به قیمت گزاف خریداری و در کتابخانه‌های کشورشان نگهداری می‌کنند، افزود: اگر قرار است تا تصویر درستی از تاریخ اسلام به نسل کنونی و نسل‌های آینده ارائه شود باید این کتاب‌ها، اسناد و منابع متعلق به ایران از کشورهای مختلف جمع‌آوری شود.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تعداد اهدای کتاب و اسناد تاریخی از سوی مردم ایران را بسیار اندک دانست و گفت: مردم بر این باورند که اگر کتاب‌ها، نسخ و اسناد تاریخی خود را به دولت بدهند دیگر صاحب آن نیستند در صورتی که دولت فقط به عنوان امانتدار از آنها در شرایط استاندارد نگهداری می‌کند و در این راستا سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران آماده نگهداری از اسناد، کتب و نسخ مردم در شرایط استاندارد در مرکز اسناد و کتابخانه ملی بوده و در این زمینه هر گونه تفاهمنامه و شروط لازم برای تعهد و امانتداری را می‌پذیرد.

وی در ادامه متوسط عمر کتاب در منازل را ۵۰ سال و در کتابخانه‌ها با شرایط علمی و استاندارد ۵۰۰ سال دانست و گفت: مردم باید کتاب‌های خطی خود را برای نگهداری مناسب در اختیار سازمان مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران قرار دهند و اداره کل اوقاف و امور خیریه فارس تعداد زیادی نسخ خطی دراختیار دارد که در شرایط غیرفنی و استاندارد نگهداری می‌شود و سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران آمادگی دارد با آنها را خریداری یا به صورت امانت نگهداری کند.

صالحی امیری افزود: ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار جلد کتاب، بیش از ۵ میلیون نشریه، بیش از ۳۸ هزار نسخه خطی، ۳۴ هزار نسخه سنگی، ۲۰۰ میلیون برگ و سند ارزشمند و در مجموع چند میلیون نقشه، لوح فشرده و فیلم و عکس در مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران وجود دارد.

وی با یادآوری این مطلب که قدیمی‌ترین نسخه خطی موجود در مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران کتاب‌های هفت رساله و قرآن است، گفت: قرآن موجود در این مرکز از جمله کتاب‌های بی‌نظیر و منحصر به فرد است که ۴ کیلوگرم طلای ناب در آن استفاده شده است و ۳۰ نفر از خطاطان دوره قاجار آن را به رشته تحریر درآورده‌اند و مشتمل بر ۵۷۰ صفحه است و خط بسیار زیبا و تذهیب در صفحه از ویژگی‌های آن است.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در خاتمه با تأکید بر این مطلب که بیش از ۹۸ درصد اسناد تاریخی کشور مربوط به دوران بعد از اسلام است که این اسناد بیانگر نقش اسلام در تحول و توسعه فرهنگ جامعه است، گفت: تجربیات تاریخی نسل‌های گذشته در مرکز اسناد و کتابخانه ملی زنده و قابل انتقال به نسل‌های آینده است، اما تاکنون هیچ کار شاخصی برای معرفی میراث معنوی کشور به دنیا نشده است.

دیجیتال سازی حدود ۳ میلیون منبع مطالعاتی در کتابخانه آستان قدس رضوی

زاهدی گفت: تأکید اسلام به کتاب و کتابخوانی سبب شده که فرهیختگان و حاکمان بر آن اهتمام داشته باشند و از همین رهگذر از گذشته های دور کتابخانه های وسیع در دمشق، اسکندریه، زیتونه، تونس، اسپانیای اسلامی (اندلس) به رغم فقدان بسیاری از امکانات شکل گرفتند.

زاهدی عوامل عدم اقبال به کتابخوانی در کشور را عدم دسترسی و نیز ضعف سیستم توزیع کتاب عنوان و بیان کرد: آستان قدس رضوی در این زمینه با تهیه همه منابع موجود در نشر کشور، توانسته این مشکل را رفع کند و فاصله میان نشر و ارائه کتاب را به حداقل برساند. وی ادامه داد: بر اساس گزارش سایت «پایگاه داده های آموزشی آزاد» (OEDB) در آمریکا، کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی رتبه هفتم را در بین ۲۰ کتابخانه معتبر که جهان را تغییر دادند، از آن خود کرده است.

وی بیان کرد: سه اثر تاریخی و فرهنگی حفاظت شده در کتابخانه مرکزی به عنوان میراث فرهنگی در حافظه جهانی یونسکو ثبت شده و در سایت مزبور ذکر شده است.

کتابخانه تخصصی امیرالمومنین (ع) در اردبیل راه اندازی می شود

داد: هم اکنون سه محفل عمومی نهج البلاغه در سطح شهر راه اندازی شده است.

وی با اشاره به نام های مساجد مورد هدف افزود: هم اکنون محافل انس با نهج البلاغه در مساجد قائم (ع) شهرک سبلان، المهدی (ع) شهرک بعثت و المهدی (ع) سلمان آباد برپا است و طی هفته آتی در چهار نقطه دیگر از سطح شهر این محافل راه اندازی می شود.

این مسئول مسجد تازه شهر، مسجد امام علی (ع) شهرک کارشناسان، مسجد حضرت ابوالفضل (ع) و مسجد قدس را مساجد هدف گذاری شده برای برپایی محافل انس با نهج البلاغه اعلام کرد و متذکر شد: امیدواریم با راه اندازی این محافل کتاب گرانسنگ نهج البلاغه اندکی از مهجوریت خارج شود.

کتابخانه های عمومی بوشهر

جلسات نقد کتاب، توزیع کتاب رایگان، توزیع بسته‌های فرهنگی، رونمایی کتاب‌ها، ضبط برنامه کودک و بازدید دانش‌آموزان و مهدهای کودک از کتابخانه‌ها از دیگر برنامه‌های هفته کتاب و کتابخوانی بود.

وی گفت: طرح «کتاب من» در دستور کار قرار گرفته‌است و در سامانه کتابخانه‌های حرفه‌ای ۴۰۰۰ نفر عضو هستند و پارسال یک نفر از استان رتبه برتر کشوری را کسب کرد. مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان بوشهر افزود: برای ترویج کتاب و کتابخوانی طرح کتابخانه سیار در روستاهای استان اقدام موثری است که به اجرا درآمده است.

وی با اشاره به شرایط موجود کتابخانه‌های عمومی شهرستان دیر گفت: فضای فیزیکی و منابع کتابخانه‌های عمومی دیر، بردستان، دوراهک و آبدان مطلوب نیست و در بردخون با تدبیری که انجام گرفته، از لحاظ کتاب و فضا برابر با سند چشم‌انداز است.

نیاز به ۱۶۲ کتابخانه عمومی

کتابخانه‌سازی دست به کار خیر زده‌اند، تمکن مالی نداشته‌اند و احساس تکلیف، آنها را به این عرصه کشانده است، جعفر وثقی کتابخانه‌سازی را مسیری برای اصلاح ناهنجاری‌های اجتماعی برشمرد و گفت: در ۲ سال گذشته بیش از ۸ میلیارد تومان ارزش کمک‌های مردمی به کتابخانه‌های عمومی بوده است، که در کنار کمک‌های نقدی، می‌توان به اهدای ۱۵ هزار مترمربع زمین و ۳۵ هزار جلد کتاب اشاره کرد.

استاندار مازندران نیز با اشاره به اینکه خیرین از کار خود لذت می‌برند، گفت: خیلی از شماها ثروتمندتر در جامعه وجود دارند که همچون شما از کار خود لذت نمی‌برند و این توفیق فقط نصیب شما شده است. ربیع فالاح مازندران را استانی عالم‌پرور دانست و گفت: شایسته مردم این استان است که در کتابخانه‌های با کیفیت مطالعه کنند.

۹۵ هزار مترمربع رسیده و امکان دسترسی همگان به سه میلیون و ۶۰۰ هزار جلد کتاب در این فضاها فراهم شده است.

رئیس سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی گفت: کتابخانه های این آستان مقدس بیش از ۵۴۴ هزار نفر عضو دارد که از این تعداد ۱۸۳ هزار نفر عضو کتابخانه مرکزی هستند که اغلب آنان دانشجویان و اساتید دانشگاه ها می باشند.

زاهدی افزود: جمع کل کتابهای به امانت گرفته شده از کتابخانه های آستان قدس رضوی در سال گذشته دو میلیون و ۸۸۶ هزار جلد کتاب بوده است. وی با اشاره به نقش کتاب و کتابخوانی در فرهنگ جامعه گفت: کتابخانه ها در فرهنگ بشری جایگاه ویژه ای داشته و دارند و در تمدن های بزرگ دنیا، کتابخانه ها به عنوان یکی از محور های انتقال ارزش و فرهنگ به شمار می رفتند.

وی اظهار کرد: کارکرد کتابخانه ها در دوران تمدن، با قوت بیشتری تداوم یافته و در مراکز مهم سیاسی در تاریخ اسلام، کتابخانه های بسیار بزرگی با میلیون ها کتاب به ثبت رسیده و محل مراجعه دانشمندان بوده اند.

کتابخانه های عمومی بوشهر

دانشگاه معارف علوی برشمرد و تصریح کرد: بالغ بر ۵۰ نفر از اساتید و هیئت علمی دانشگاه های استان، در شش کارگروه تخصصی در بنیاد نهج البلاغه اردبیل بدون دریافت هیچ وجهی فعالیت می کنند که این مهم نشان از عشق و ارادت این افراد به حضرت علی (ع) است.

وی با تأکید بر این نکته که خوارج دین هیچ گاه از بین نخواهند رفت، یادآور شد: وظیفه ما است که قبل از اینکه شبهات بی خردان اذهان جوانان ما را پر کند، آنها را خردمند و عقل مند کنیم و به یقین باید گفت که غذایی بهتر از آموزه های قرآن و نهج البلاغه و سیره ائمه اطهار (ع) برای تغذیه اذهان جوانان ما وجود ندارد. انوری همچنین از افزایش تعداد محافل عمومی انس با نهج البلاغه در این استان به هفت مورد خبر داد، ادامه

مشهد – ایرنا – رئیس سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی گفت: تاکنون دو میلیون و ۸۳۸ هزار منبع مطالعاتی از منابع نفیس و کتب خطی کتابخانه های این آستان مقدس دیجیتال سازی شده است.

«محمد هادی زاهدی» در جمع خبرنگاران اظهار کرد: نگهداری نزدیک به پنج میلیون منبع الکترونیکی و EBOOK از فعالیتهای این سازمان در حوزه استفاده از فناوریهای مدرن است.

وی گفت: در مجموع ۲۳ میلیون و ۶۶۲ هزار عنوان منبع مطالعاتی شامل کتب خطی، چاپ سنگی، چاپی، سربی، سند و مدرک فرهنگی در کتابخانه ها و مرکز اسناد این سازمان نگهداری می شود.

وی بیان کرد: به جز کتابخانه ملک، ۸۸ هزار و ۷۵۰ جلد کتاب خطی، بیش از ۵۵ هزار جلد کتاب چاپ سنگی از نخستین کتابهای مطبوعه در جهان در بیش از ۵۰ کتابخانه شامل کتابخانه مرکزی، کتابخانه وابسته و کتابخانه تخصصی این سازمان وجود دارد.

زاهدی افزود: پس از انقلاب اسلامی فضای کتابخانه ای آستان قدس رضوی رشد فزاینده ای داشته و به

کتابخانه تخصصی

مدیر بنیاد نهج البلاغه دفتر استان اردبیل ار راه اندازی کتابخانه تخصصی امیرالمومنین (ع) از سوی این بنیاد برای اولین بار در استان خبر داد.

رحیم انوری در دیدار اعضای هیئت علمی و کارگروه های تخصصی بنیاد با امام جمعه اردبیل افزود: کتب مورد نیاز برای این کتابخانه تخصصی در حال خریداری بوده و بزودی تجهیز خواهد شد.

به گفته وی علاوه بر این کتابخانه تخصصی دیجیتال با هفت هزار عنوان کتاب در حوزه علوم دینی و معارف علوی نیز در بنیاد نهج البلاغه دفتر اردبیل راه اندازی شده است که مجموعه ارزشمندی برای علاقمندان است.

مدیر بنیاد نهج البلاغه استان این بنیاد را در اردبیل

کتابخانه های عمومی استان بوشهر

شرایط موجود کتابخانه‌های عمومی استان بوشهر مطلوب نیست.

سید علی هاشمی مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان بوشهر در همایش تجلیل از خادمان و حامیان کتاب و کتابخوانی شهرستان دیر با اعلام این خبر افزود: کمبود فضای مطالعه، اعتبار کتاب و امکانات مطالعه و کتابخوانی از مشکلات کتابخانه‌های عمومی استان بوشهر است. وی اضافه کرد: لازمه جامعه پیشرفته با انسان‌های دانا و با فرهنگ کتاب و کتابخوانی است.

هاشمی با اشاره به نامگذاری امسال به نام سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی، اضافه کرد: باید با کمک مردم و دستگاه‌های فرهنگی، فرهنگ کتاب و کتابخوانی را در جامعه ترویج کنیم.

او گفت: کتاب به عنوان تجلی اندیشه انسان است و افتخار داریم که حرکت جامعه به سوی مطالعه

نیاز به ۱۶۲ کتابخانه عمومی

مازندران نیاز به ایجاد ۱۶۲ کتابخانه عمومی و ۱۰ میلیون جلد کتاب دارد.

سرپرست اداره کل کتابخانه‌های مازندران در نشست راهبردی اعضای انجمن خیران کتابخانه‌ساز با استاندار مازندران با اعلام این خبر افزود: مازندران به لحاظ زیربنای کتابخانه‌ای در جایگاه دهم کشور است و برای رسیدن به افق چشم‌انداز توسعه در استان، به ازای هر یکصد نفر ۴ مترمربع فضای کتابخانه‌ای نیاز است که این رقم کمتر از ۲ مترمربع است.

عبدالحسین باقری لاجیمی با اشاره به وجود ۷۱ کتابخانه عمومی، ۶۰ پروژه دردست ایجاد و یک میلیون و ۵۰۰ هزار جلد کتاب در کتابخانه‌های استان گفت: برای جبران کاستی‌ها و رسیدن به شاخص‌های افق ۱۴۰۴ نیازمند همکاری و همیاری بیش از پیش خیران

بررسی تاریخی یک روایت غیر مستند درباره سید جمال واعظ اصفهانی؛ اندر چگونگی نامسلمانی ها!!

استاد سید هادی خسروشاهی

شیخ فضل الله نوری قرار داشت و اگر فردی در آن زمان بایی یا ازلی بود، بی تردید نمی توانست این موقعیت و مقام را در محافل علما داشته باشد و در مساجد معروف بلاد «منبر» برود...

«راوی» محترم نقل می کند بزرگان مورخان ما، سید جمال واعظ را جزو «شهدا» نام نبرده اند، در حالی که اگر دقت لازم به عمل می آمد و سخن به طور «مستند» مطرح و نقل می شد، چنین ادعایی به میان نمی آمد. اگرچه مرحوم شیخ آغا بزرگ تهرانی در کتاب «تقواء

البشر» ذکری از شهادت وی نمی کند، ولی در کتاب معروف «الذریعه» ج ۱۸ صفحه ۲۹۲ او را «مجاهد و شهید» می خواند و آیت الله سیدحسن صدر در کتاب معروف «تکمله امل الامل» صفحه ۳۱۷ در ضمن شرح حال پدر وی (سید عیسی صدر) سید جمال را «شهید» می نامد.

در مورد اینکه آیت الله سید اسماعیل هنگام سفر سید جمال واعظ به نجف اشرف پس از آنکه در منزل وی چائی خورد، دستور داد استکانش را آب بکشند! باید گفت: اگر این فرد مستحق چنین تنبیهی بود، اصولاً چرا او را به منزل خود راه داد؟ و چرا همان بزرگوار و در همان تاریخ بر کتاب «لباس التقوی» او تقریظ نوشت؟ یا مرحوم محدث نوری در همان سال به او اجازه نقل حدیث می داد؟

مطلب دیگری که در پایان این «روایت» منقول است، راجع به فرزند سیدجمال واعظ است... راوی محترم به نقل ناقل محترم، می گوید: «اگر می خواهید سید جمال واعظ را بشناسید بنا به مصداق «الولد سرّ ابيه» از افکار و نوشته های سید محمدعلی جمال زاده بشناسید. جمال زاده پسر همان پدر است!» این نوع استدلال، ظاهراً نیازی به توضیح و پاسخ ندارد، باین همه فقط به این نکته اشاره می کنم:

اولاً: اگر قرار باشد گناه فرزند را از پدر بدانیم، در مورد فرزندان و خاندان انبیا، ائمه و بزرگان تاریخ اسلام چه می گوئیم که راه انحراف در پیش گرفتند؟ البته خداوند در قرآن مجید آنها را «عمل غیر صالح» نامیده و عملکرد و انحراف آنان محصول پدران آن ها ندانسته است. ثانیاً: خود جمال زاده نیز پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، بازگشت خاصی به «خویشتن خویش» داشت و گرایشی آشکار به میانی اسلامی پیدا کرده بود که گوشه هایی از آن را که در نامه های نامبرده به اینجانب آمده است، در ضمن خاطرات «مستند» آورده ام.

و اصولاً بسیار عجیب است که متأسفانه بعضی از دوستان اصرار می کنند که افراد را نامسلمان، بی دین، غیر معتقد و منحرف بنامند و آنها را از جرگه اسلام و مسلمانی خارج نمایند! و بعد با مسرت نقل کنند که گویا فردی مثلاً در «بورکینافاسو» مسلمان شده است...! اگر «ملاک حال فعلی افراد» نباشد، نمی توان بازگشت «احسان طبری» ها و «جلال آل احمد» ها و ده ها نفر مانند آنها را از مارکسیسم و بی دینی، به سوی اسلام پذیرفت. انتظار آن است که دوستان ما حکم کفر و دین صادر نکنند و خود قاضی محکمه نباشند، بلکه اجازه دهند که خداوند رحمان و رحیم خود در باره بندگان خود، اعم از صالح و ناصالح، مؤمن و غیر مؤمن و در محکمه عدل خود، داوری کند و قضاوت نماید...

... گفت وگوی کوتاهی نیز چندی پیش در این زمینه داشتم که به پیوست ارسال می دارم و به نظر برای روشن تر شدن ماجرا، نشر آن بی فایده نباشد. تهران: ۹۳/۹/۲۰

سید هادی خسروشاهی

حسینی» در ضمن بعضی از نامه ها خطاب به بزرگان علما و مراجع اشارت هایی هست، ولی آنچه را که سید خود در یک دستخط جمع بندی کرده، جالب و شامل انواع اتهامات است. سید می نویسد:

«هو العالم بالسرائر

معلوم خلّان بهتر از جان بوده باشد که طائفه انگریزیه اروسیم می خوانند و فرقه اسلامیّه مجوسیم می دانند، سنی، رافضی و شیعه، ناصبی، بعضی از اخبار چهار یاریه، وهابیم گمان کرده اند و برخی از ابرار امامیه، بابیم پنداشته اند. الهیان، دهری و متقیان، فاسق از تقوی بری، عالمان، جاهل نادان و مؤمنان، فاجر بی ایمان انگاشته اند. نه کافر به خود می خوانند و نه مسلم از خود می دانند. از مسجد مطرود و از دیر مردود. حیران شده ام که به کدام در آویزم و با کدام به مجادله برخیزم؟...

ادامه در صفحه بعد

و البته در مقابل، دفاع عملی علمای بزرگ از این بزرگواران تأثیر این توطئه را خنثی می کرد. یعنی پشتیبانی معنوی آنان در خنثی سازی آثار منفی این نوع اتهامات نقش اساسی داشت و شرکت و حضور اینچنین افراد متهم در محافل علمایی و مذهبی و حتی سخنرانی بعضی از آنان در مجالس و مساجد بزرگان بلاد، به طور شفاف پاسخگوی اتهامات و اباطیل رژیم بود. حضور سید جمال در دستگاه آقا نجفی و سخنرانی وی در مسجد حاج آقا نورالله در اصفهان نمونه ای است از این روش. برای اینکه از نوع اتهامات دشمنان بر ضد آزادیخواهان و رجال روحانی آگاه شویم، بی مناسبت نیست مطالب یک سند تاریخی از سید جمال الدین حسینی اسدآبادی را نقل کنیم تا به خوبی روشن شود این قبیل شخصیت ها با چه نوع سخنان و اتهامات آزار دهنده ای مواجه بوده اند. البته در «مجموعه نامه ها و اسناد سید جمال الدین

کودتای ۲۸ مرداد، «۱۰ هزار دلار» پول گرفته بوده است. (یعنی چیزی حدود چند ۱۰ هزار تومان)!

شهید بزرگوار، سید مجتبی نواب صفوی که به گفته آیت الله طالقانی «گامی دیگر برداشت و حکومت جبهه ملی به روی کار آمد» باز توسط همان ملی گراها! در روزنامه های جبهه ملی وابسته به دولت جناب دکتر مصدق «مزدور انگلیس» نامیده شد و گویا! پولی هم از شاه! گرفته بود که ژنرال رزم آرا را ترور کند!...

البته در اینجا هدف نقل اباطیل و اکاذیب دشمنان ملت مسلمان ایران درباره رجال و شخصیت های برجسته معاصر نیست، بلکه هدف اشاره به این نکته است که جعل خبر و نقل اتهامات و نشر اکاذیب بدون سند و مدرک و برای ترور شخصیتی افراد، همچنان رواج داشته است - و دارد - و در این باره حتی حضرت امام خمینی (قدس الله نفسه الزکیه) نخست از طرف شخص شاه - و سپس ایادی وابسته به او - متهم به دریافت کمک! از «عبدالناصر» و «سرهنگ قذافی» شد و در این راستا افسانه هایی هم بافتند و نشر دادند که باز همگی شاهد و ناظر چگونگی و کذب مطلق بودن آن بوده ایم و اینجانب اسناد کذب بودن این اتهامات را در «امام خمینی و عبدالناصر» چاپ قاهره و تهران به تفصیل آورده ام.

در غوغای نشر تاریخ و خاطرات و منقولات از این و آن، بی تردید انتظار از عناصر ضد انقلاب و چپ و راست وابسته و مقیم خارج آن نیست که عادلانه حقایق را بنویسند و منتشر سازند، ولی توقع از دوستان و همسنگران و مدافعان حق و عدل آن است که حتی از نقل روایت هایی که شنیده اند، بدون «تبیین» و «تحقیق» خودداری ورزند و به بازگویی و نشر مطالبی که از لحاظ تاریخی کذب آن روشن است، اقدام نکنند. البته نقل روایت صحیح و کامل بسیار ارزشمند و تحسین برانگیز است و گوشه های تاریک تاریخ را روشن می سازد و به همین دلیل انتظار از یک نشریه ارزشی آن است که در نقل حوادث تاریخی، به ویژه اگر با حیثیت و آبروی کسی ارتباط داشته باشد، دقت بیشتری به عمل آورد و صرفاً به بهانه «واکاوی تاریخ»! به تکرار و نقل اتهاماتی در باره یک شخصیت معروف نپردازد.

مطالب گفتگوی منتشر شده در «صفحه تاریخ» شماره ۴۴۰۳ «جوان» مورخ ۸ آذر ۹۳ درباره «سید جمال الدین واعظ اصفهانی» که گویا او یک فرد «منحرف» و حتی «غیر مسلمان» بوده است، موجب تعجب و تأسف گردید. در این گفت و شنود «ناقل» محترم به رغم نظریه «راوی» محترم در مورد کتاب مجهول المؤلف «رؤیای صادقه»، به نحوی اصرار دارد این کتاب را به «سید جمال واعظ» منسوب کند تا برای اثبات «بی دینی» سید مدرکی وجود داشته باشد. البته راوی محترم، خود سیدجمال واعظ را «جزء لاینفک مشروطه» و حتی «شهید مشروطه» می نامد و کتاب «رؤیای صادقه» را به نقل از فرزند ملک المتکلمین، آن هم نه به صورت قاطع، منسوب به او یا «شخص سومی» می داند، ولی با این حال سرانجام گویا «راوی و ناقل» به این نتیجه می رسند که «سید جمال اصفهانی» «بی دین» بوده است و او را مسلمان نمی دانند! در حالی که مقالات روزنامه «الجمال» که شامل سخنرانی ها و مطالب سید جمال واعظ در مساجد تهران، اصفهان و شیراز است، عکس این ادعاها را ثابت می کند. و البته می دانیم که سید جمال واعظ رسمی و «راتب» مسجد آیت الله سیدمحمد طباطبایی بود و همزمان یکی از ارکان اصلی «مجلس شورای ملیون» در دوران تحصن علما در حرم حضرت عبدالعظیم الحسنی (علیه السلام) بود و پس از پایان آن هم همچنان در کنار بزرگانی چون آیت الله بهبهانی، آیت الله طباطبایی و شهید

نسبت داده می شد، بی تردید جنبه واقعی نداشت و با پشتوانه دینی و عقیدتی همراه نبود بلکه در آن دوران با توجه به ملکوک و متفور بودن فرقه «بایی گری» بین علما و عموم مردم مسلمان، سیاست پیشگان دستگاه استبدادی سلطنتی، شخصیت ها و عناصر مخالف خود را به صورت مستقیم یا توسط ایادی و مزدوران خود به «بایی گری»، «ازلی گری» و بعدها «بهایی گری» متهم می ساختند تا بتوانند از نفوذ معنوی سخنوری و تأثیر کلام آنان بکاهند یا زمینه را برای حذف فیزیکی شان آماده سازند. همان طور که اشاره کرده اید، تنها سید جمال واعظ در آن دوران با این اتهام روبه رو نبود، بلکه شخصیت های برجسته دیگری مانند سید جمال الدین حسینی اسدآبادی، آقا شیخ هادی نجم آبادی و شیخ رضا کرمانی و دیگران نیز متهم به «بایی گری» شدند تا صدای مخالفی از کسی شنیده نشود.

۸ آذرماه ۱۳۹۳ در صفحه تاریخ روزنامه «جوان»، گفت و شنودی از حضرت آقای حاج شیخ هادی نجفی اصفهانی نشر یافت که طی آن، در باب زندگی و زمانه «سید جمال واعظ اصفهانی» نکات و داوری هایی ذکر شده بود. آنچه در پیش دارید نقدی است که توسط استاد ارجمند جناب استاد سید هادی خسروشاهی بر گفت و گوی مذکور نگاشته شده و اینک تقدیم خوانندگان ارجمند می شود.

روزنامه جوان

در جریده شریفه «جوان» منتشره در تاریخ ۸ آذر ماه ۹۳ به عنوان «واکاوی پیشینه اعتقادی سید جمال واعظ اصفهانی» اتهاماتی به نقل از حضرت آقای حاج شیخ هادی نجفی اصفهانی روایت و بیان شده بود که با بسیاری از موازین منطبق و سازگار نبود! در این یادداشت، قبل از بررسی علمی و مستند اتهامات مطرح شده، بی مناسبت نیست اشاره شود که در طول تاریخ بشری، همواره پدیده «تهمت» و اتهام زنی به دیگران، به ویژه بزرگان، جریان داشته است و حتی انبیاء اولوالعزم (علیهم السلام) هم از این دایره مستثنی نشده و متهم به: دروغگویی، دیوانگی، جادوگری و غیره شده اند.

در تاریخ اسلام نیز علاوه بر شخص حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)، رهبران و ائمه اطهار (علیهم السلام) نیز از این آسیب ها در امان نمانده اند تا آنجا که وقتی حضرت علی (علیه السلام) در محراب عبادت و هنگام اقامه نماز به شهادت رسید، «مدعیان»! با تعجب پرسیدند: «مگر علی هم نماز می خواند؟» و این محصول تبلیغات کذب و اتهامات بی اساس معاویه و باند تبهکار وابسته به وی درباره آن حضرت بود.

... در دو قرن اخیر، اتهامات گوناگونی، بر ضد شخصیت های برجسته و تأثیرگذار جهان اسلام مطرح و شیوع یافته است که بررسی هر یک از آن ها نیازمند تألیف کتاب یا کتاب هایی است. در عصر ما نیز، به ویژه در ایران، سیدجمال الدین حسینی اسدآبادی (معروف به افغانی) - با القابی چون: بایی، ازلی، ملحد، غیر مسلمان، زندیق، وهابی، فراماسون، جاه طلب و سرانجام «جاسوس انگلیس» روبه رو شد.

استاد سیدمحمد طباطبایی علامه تاریخ، در مقاله ای می نویسد: «در دوره حیات سید، هر جا که تصور قبول و نفوذ کلمه ای برای او می رفت با اعزام جواسیس و اعمال دسایس، ذهن مردم را نسبت به او مشوب می ساختند. در عراق او را رند ساده پرست و باده نوش و پایکوب و دست افشان به مجتهدین شیعه معرفی می کردند و مرحوم میرزا حسن شیرازی را که با نخستین ارتباط قلمی و فکری با سید، حاضر شد فتوای حرمت تنباکو را بدهد، طوری از او بیمناک می ساختند که حاضر برای ملاقات با او بعداً نمی شد و در تهران شهرت دادند که بر اندام نهفته او، هنگام بیرون کشیدن از بقعه حضرت عبدالعظیم، نشانه مسلمانی نبود...» (۱)

علاوه بر سید جمال الدین، بعضی از شخصیت های برجسته معاصر با اتهامات مشابهی روبه رو شده اند که اغلب فرهیختگان از چگونگی آن آگاهی دارند و در همین راستا علما، فقها و بزرگان، «حقوق بگیران انگلیس» نام گرفتند تا آنجا که اسماعیل رائین تاریخ نویس اجاره ای دوران پهلوی دوم، کتابی تحت همین عنوان و به دستور دربار در این زمینه منتشر ساخت که به طور رسمی و آشکار، توسط ساواک مرکز به همراه نامه ای به علمای بلاد و عناصر مبارز شهرها ارسال شد.

البته پیش از آن هم عناصر برجسته ای چون آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی، نخست به اتهام «جاسوسی برای آلمان هیتلری»! دستگیر و زندانی شد و سپس در دوره ملی گراها که به کمک و یاری و فتوای او بر سر کار آمده بودند، «جاسوس انگلیس» لقب گرفت و چیزی نگذشت که باز تاریخ نویسان «ملی گرا» او را «عامل امریکا» نام دادند که گویا برای شرکت در

ظل السلطان، عین الدوله، دربار محمدعلی شاه و برخی علمای سنتی، آقا سید جمال الدین را متهم کرده بودند که بایی مسلک یا ازلی مسلک است. آیا این نوع اتهامات پشتوانه اعتقادی و نظری داشت و حقیقتاً آقا سید جمال الدین را بایی و ازلی می دانستند؟ یا اینکه بنا بر عرف آن زمان بار سیاسی داشت و از جنس اتهامات مشابهی بود که به مرحوم سید جمال الدین اسدآبادی یا مرحوم شیخ هادی نجم آبادی نیز وارد شد؟ اساساً چرا امثال آقا سید جمال الدین واعظ در آن زمان به بایی گری، ازلی گری و فساد عقیده متهم شدند؟

اتهاماتی که توسط افراد و عناصر وابسته به حاکمیت استبدادی سلطنتی مانند عین الدوله و ظل السلطان و دیگران به مرحوم سید جمال الدین واعظ اصفهانی

انعکاسی از گرایش حق طلبی و ظلم ستیزی وی، امام علی (علیه السلام) را صدای عدالت انسانی یافت و از لایه‌لای صفحات نهج البلاغه، به زوایای ناشناخته شخصیت بی مثال امیرالمؤمنین دست یافت و بدین ترتیب خالق اثری ماندگار و بی نظیر شد که سال‌ها تجدید چاپ و به زبان‌های مختلف ترجمه و منتشر می‌شود و خواهد شد.

وی سخنان خود را اینگونه ادامه داد: هر چند این اثر ارزشمند مانند هر اثر فکری دیگر موافقت‌ها و مخالفت‌هایی را در پی داشت؛ اما موافقت‌ها و به ویژه تأیید علما و مراجع بزرگ، چنان شهرتی برای کتاب و کاتب رقم زد که جاودانگی برای جرداق و اثر گراندقشر، نتیجه طبیعی آن است.

ابراهیمی ترکمان افزود: از جمله بزرگان بسیاری که جرج جرداق و اثر ناب او را تحسین کرده‌اند، مرحوم شیخ محمد جواد مغنیه، مرحوم آیت الله سید محسن حکیم و مرحوم حضرت آیت الله العظمی بروجردی هستند.

رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی همچنین در خصوص بررسی شخصیت جرداق، اظهار کرد: همزیستی اتباع ادیان و مذاهب در نقاط مختلف دنیا وجود دارد و البته ثمراتی هم داشته است اما ظهور و بروز آثار این نوع همزیستی در لبنان در سطحی بسیار بالاتر و ارزشمندتر نمود داشته و دارد و جرج جرداق در این باره، تنها یک نماد است.

خرافات، مقالات و مطالبی نوشته که منشأ آن‌ها همان خزعبلاتی است که به عنوان دین در اختیار عموم قرار گرفته است و جوانان را به طور کلی از دین دور می‌سازد. جمال زاده، حتی در نامه‌های اخیر خود اصرار داشت که کلمه «سید» ذکر شود و به «سید» بودن خود افتخار می‌کرد و سادات جبل عاملی از جمله خاندان صدر را «پسر عمو»ی خود می‌نامید.

در یک نگاه کلی، آیا می‌توان بین افکار جریان اصلاحگرا در زمان حاضر و افکار امثال آقا سید جمال الدین واعظ در زمان مشروطیت قرابتی مشاهده کرد؟

نیازها و شرایط زمان و مکان بی‌تردید همواره در حال تغییر و تکامل است و نمی‌توان به‌طور قاطع بین اندیشه‌های سید جمال و جریان اصلاح طلبی، تجددخواهی و احیای دینی، قرابت نزدیکی از لحاظ شکل و محتوا تصور کرد. البته می‌توان گفت در کلیات و اهداف، تقارنی بین احیای دین و تجددگرایان آن زمان و این زمان وجود دارد، ولی با توجه به مرور یک قرن از نهضت مشروطیت و تغییر شرایط، نیازها و خواست‌ها، اندیشه‌های اصلاح طلبانه و احیای عصر ما کامل تر و پرمحتواتر از آن چیزهایی است که در آن دوران مطرح بوده است.

اگر خاطره‌ای درباره آقا سید جمال الدین واعظ یا نقطه نظر دیگر بزرگان راجع به ایشان دارید، ممنون می‌شوم بیان فرمایید.

بنده خاطره خاصی در این زمینه ندارم، ولی بخشی از حقایق را در باره سید جمال الدین واعظ و فرزندش سید محمدعلی جمال زاده که چندین بار او را در ژنو ملاقات کردم و ده‌ها نامه بر من نوشت، در رساله پانزدهم از مجموعه «خاطرات مستند» خود نقل کرده‌ام اخیراً که منتشر شده است و امیدوارم بقیه نامه‌ها و اسناد جمال زاده را در کتاب دیگری بیاورم و در اختیار عموم قرار دهم، ان شاءالله. بمنّه و توفیقه.

پی نوشت‌ها:

(۱) مراجعه شود به کتاب: نقش سیدجمال الدین حسینی در بیداری مشرق زمین - (مجموعه مقالات استاد محیط طباطبائی درباره سید، چاپ شروق، قم).
(۲) متن کامل این بیانات، در جلد ۱۴ از مجموعه «صحیفه امام» در صفحه ۴۷۹ به بعد چاپ شده است. علاقه‌مندان می‌توانند به آن مراجعه کنند.

برگزاری مراسم بزرگداشت جرج جرداق در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

برخوردار از ذوق ادبی بود. وی در دوران مدرسه، بدون توجه به کلاس‌های درس، کتاب «مجمع البحرین» شیخ ناصیف یازجی و دیوان شعر متنبی را با خود به صحرا می‌برد و اشعار این بزرگ‌ترین شاعر عرب که به حافظ شعر عربی شناخته می‌شود را می‌خواند.

وی ادامه داد: سال‌ها بعد که مدرسه را تمام کرد، ترجیح داد که در دانشکده البطریریکه در بیروت که مهم‌ترین مرکز آموزش علمی ادبیات عرب آن روزها بود، ادامه تحصیل دهد. اساتید وی در این دانشکده رئیف خوری، ادیب مشهور و علامه فؤاد افرام البستانی، مؤسس دانشگاه لبنان و مرجع بزرگ زبان و ادبیات عرب بودند و در همین اثنا و در هجده سالگی، نخستین کتابش را با عنوان «واگتر و زن» را نوشت که مورد استقبال زیادی قرار گرفت.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، همچنین گفت: به نظر می‌رسد آشنایی او با شخصیت امام علی (علیه السلام) از طریق مطالعه نهج البلاغه که برادر بزرگ ترش به او هدیه کرده بود، باشد. مطالعه نهج البلاغه چنان در روح و روان جرج جرداق تأثیرگذار بود که در

و متأسفانه اسیر تعصبات قومی، مذهبی و ملی هستند و در اثر همه تعلقات مجبور به تحفظ می‌شوند. چقدر باید یک انسان فرهیخته باشد تا از این موانع عبور کند و امام علی (علیه السلام) را انتخاب کند؟ جرداق تا نام علی (علیه السلام) هست هرگز فراموش نخواهد شد.

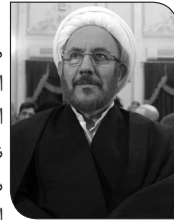
وی افزود: جرج جرداق شیعه نشد و حتماً نباید کسی که از امام علی (علیه السلام) سخن می‌گوید شیعه باشد. امام علی (علیه السلام) فرازمانی و فرامکانی و فرادینی می‌باشد. وقتی جرداق به دنیا می‌آید یک بحران فکری در همه کشورهای توسعه نیافته و در بین مسلمانان وجود داشت و آن بحران شدید هویت و بحران فکری بود. در این زمانه بحران، تنها کسی که توانست پاسخگوی این زمان باشد سخنان امام علی (علیه السلام) بود. درحالی که عالمان ما نتوانسته بودند کار خود را در معرفی امام علی (علیه السلام) انجام دهند این جرداق بود که توانست با بهترین زبان امام علی (علیه السلام) را نه عامل نجات بشر معرفی کند.

سپس آقای ابراهیمی ترکمان رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به عنوان آخرین سخنران گفت: بدون شک، جرج جرداق، با توان علمی و بلاغت ادبی که داشت، در پدیده آوردن دو موسوعه ماندگار «امام علی صوت العدالة الانسانیة» و «روائع نهج البلاغه» نام خود را بر تارک ادبیات عرب، حک کرد و تا مکتب شیعه و پیروان امیرالمؤمنین (علیه السلام) پا برجا باشند، یاد او هم زنده نگاه داشته خواهد شد.

آقای ابراهیمی ترکمان در توصیف شخصیت جرج جرداق، اظهار کرد: جرج جرداق در ذات و جوهر،

ادامه از صفحه اول

او موفق شد با اثر جاوید خود هم صدای عدالت انسانی آن حضرت را به گوش تشنگان عدالت و انسانیت برساند و هم علی(ع) را فراتر از مرزهای جغرافیایی و تقسیمات دینی و گرایشهای مذهبی نشان داده و همگرایی وحدت مکاتب و حیانی به ویژه اسلام و مسیحیت را که نیاز فعلی جامعه جهانی است به نمایش بگذارد. خداوند به شما فرهیختگان به پاس این حرکت ارزشی و آن فقید سعید جزای خیر مرحمت فرماید.

حجت الاسلام علی یونسی معاون رئیس جمهور در امور اقلیت‌های مذهبی نیز گفت: این مجلس به پاس تنظیم شخصیت جرداق است که سرایت می‌کند به معشوق او امام علی (علیه السلام).

برای معرفی جرداق از سخن امام وام می‌گیرم که فرمود: ارزش هر انسان به آن چیزی است که او را به آن می‌کشاند. چه ارزش‌هایی انسان را ارزشمند می‌کند؟ امام علی در این سخن کوتاه ارزش‌ها را به وجدان انسان‌ها حواله می‌کند. مرحوم جرداق به بزرگ‌ترین ارزش و معرفی شخصیت بزرگی اهتمام کرده است. جرداق قطعا یکی از نوابغ بی‌نظیر لبنان است. اگر چنانچه او به این کار نمی‌پرداخت دیگر جرداق نبود. چقدر باید یک انسان باهوش و زیبا پسند باشد که شخصیتی مانند علی (علیه السلام) را انتخاب کند.

وی تأکید کرد: هیچ مانعی نتوانست جرداق را از رسیدن به این هدف منع کند. انسان‌ها خواه یا ناخواه

ادامه از صفحه قبل

الغریب فی البلدان و الطرید عن الاوطان جمال الدین الحسینی».

سید پس از این شرح مظلومانه از اتهاماتی که هر کسی طبق دیدگاه خود سید را با آنها متهم و متصف کرده است در پایان دستخط خود این شعر را نقل می‌کند:

«زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست هر چه گوید در حق ما، جای هیچ اکراه نیست»

نکته جالبی که در این دستخط دلالت ویژه‌ای دارد، کلمه «روس» است که نشان می‌دهد سید جمال الدین از ترکان همدانی است. چون ترک‌ها کلمه «روس» را با اضافه کردن «الف» به اول آن، «اروس» تلفظ می‌کنند... به هر حال، این نوع اتهامات در آن زمان شایع بوده و در مراحل پایین تر، علما و افراد تأثیرگذار را با حربه‌های دیگری مانند «اخباری گری» و «شیخی گری» و «صوفیگری» می‌راندند. البته بحث، تحلیل و آسیب‌شناسی جدی در مسائل مربوط به محافل مذهبی یا نظام‌های استبدادی به فرصت خاصی نیاز دارد.

صرف نظر از اتهام بابی‌گری و ازلی‌گری که برخی مخالفان آقا سید جمال الدین واعظ به نامبرده نسبت دادند، حضرت عالی خودتان چه دیدگاهی در مورد وی دارید؟ آیا به جهت اعتقادی و معرفتی وی را بابی، ازلی یا دارای فساد عقیده می‌دانید و این اتهامات را امضا می‌فرمایید؟

با توجه به مقالات و آثار مکتوب و متن سخنرانی‌های به جا مانده از سید جمال الدین واعظ که در مجموعه «الجمال» - به تعداد ۳۶ شماره - نقل شده یا کتاب معروف وی به نام «لباس التقوی» که در شیراز آن را تألیف کرده و با خط نستعلیق و چاپ سنگی منتشر شده است، باید پذیرفت سید جمال الدین واعظ یکی از فرهیختگان آگاهی بود که با استناد به آیات و روایات به بیدارسازی توده‌های مردم در مساجد، محافل مذهبی و حسینیه‌ها می‌پرداخت و همین امر موجب خشم مستبدانی چون عین‌الدوله می‌شد و به همین دلیل دستور داده بودند که سید در ایام محرم به «قم» یا «مشهد» تبعید شود تا در ایام عزاداری نتواند در مجالس عمومی به وظیفه شرعی خود در بیدارگری مردم بپردازد.

حضر تعالی به طور خلاصه نقش مرحوم

آقا سیدجمال الدین اصفهانی را در نهضت مشروطیت و به صحنه کشاندن مردم چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نقش و تأثیر سید جمال الدین واعظ در نهضت مشروطیت را می‌توان از واکنش رژیم استبداد و مزدوران آن به وضوح دریافت. اگر سید نقش سازنده‌ای نداشت، همیشه در حال تبعید، زندانی و آوارگی نبود و می‌توانست در گوشه‌ای و مسجدی به مسئله‌گویی بپردازد و زندگی به ظاهر آرامی داشته باشد. نه آنکه سرانجام پس از فرار از زندان و آوارگی، در همدان دستگیر و به دستور امیر افخم و توسط یکی از نوکران او در ۴۷ سالگی با عمامه خود، مانند شهید سید حسن مدرس «خفه» شود و به شهادت برسد.

چرا برخی علمای طرفدار مشروطه مشروعه، بعضی مخالفان خود مثل آقا سید جمال الدین واعظ را «زندیق» و «جهنمی» خواندند؟ آیا نمی‌شد اختلافات سیاسی و فکری را با حسن ظن و گفت و گو حل کرد؟ مگر تمام مدت زمان اختلاف میان مشروطه خواهان و طرفداران مشروطه مشروعه، از ابتدای سال ۱۳۲۵ق. تا کودتای محمد علی شاه علیه مجلس اول در جمادی الاول سال ۱۳۲۶ق. بیش از یک سال و نیم طول کشید؟ آیا این مدت زمان انصافاً بیش از حد کوتاه نبود برای اینکه کار علما به چنین نزاع و بازار داغ تکفیر کشیده شود؟

با توجه به حوادث عصر ما و بعضی از اقداماتی که علیه بعضی از بزرگان علم و دین به عمل آمد، می‌توان دریافت که چرا در آن دوران بعضی از مشروطه خواهان مشروعه‌ای، با سید جمال الدین واعظ به عنوان یک «زندیق» و «متحرف»(!) برخورد کردند. در منطق این قبیل عناصر و فرصت‌طلبان، هر کسی که مانند آنان «فکر» نکند، بالاخره یا زندیق است و ملحد، یا بابی و بی‌دین، ولی در واقع در این قبیل نزاع‌ها، مسئله «دین و شرع» مطرح نیست، بلکه تضاد منافع است که در زمان ما هم به طور وضوح، گسترده و غیر قابل قبولی مطرح شد و همه مدعیان(!) به عنوان مدافع «اسلام» مخالفان خود را طرد و سرکوب کردند تا آنجا که امام خمینی مجبور شد در یک سخنرانی به طرز کاملاً شفاف و روشن این جریان را افشا کند و به وضوح در این باره

سیاسی - اجتماعی - فرهنگی	
۸ بهشت	◄ شماره ۱۹
نظرها و اندیشه‌ها	◄ شماره مسلسل ۱۴۸۹
پست الکترونیکی:	◄ نیمه اول دی ۱۳۹۳
besatonline@gmail.com	

حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن نواب ریاست دانشگاه ادیان و مذاهب به عنوان یکی از مهمانان و سخنرانان نهمین دوره گفت‌وگو میان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و کلیسای واتیکان در این نشست شرکت کرد.

متن سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین نواب به شرح زیر است:

قال الله تالي في كتابه الكريم: «وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةَ لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بَأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرَهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ»

گفت‌وگو میان اسلام و مسیحیت در نیم قرن اخیر به‌رغم فراز و فرودهای نسبی، رشدی فزاینده داشته است تا آن‌جا که امروزه ضرورت گفت‌وگو و لزوم جایگزینی آن به جای الگوهای خصمانه مواجهات ادیانی، به مثابه اصلی مسلم مورد وفاق اندیشمندان دو دین قرار گرفته است. از این رو تلاش طرفین گفت‌وگوهای جاری بیش از آن‌که مصروف اثبات اهمیت گفت‌وگوهای بین ادیانی باشد، ناظر به پیشبرد گفت‌وگوها در مسیری است که مصالح حداکثری جوامع مسیحی و مسلمان را تأمین نماید. کارنامه نزدیک به دو دهه گفت‌وگوهای اسلامی-مسیحی مرکز گفت‌وگوی ادیان و کلیسای کاتولیک واتیکان که اینک به نهمین دور خود رسیده است، گواه روشنی بر این مدعاست.

در نیم قرن اخیر، گفت‌وگو میان اسلام و مسیحیت از نه‌ری کوچک به رودخانه‌ای خروشان تبدیل شده و از یک کنفرانس اتفاقی به نشست‌های متعدد، مراسلات کتبی و گفت‌وگوهای علمی که در طول سال تقریباً در هر گوشه کره زمین برگزار می‌شوند، تغییر شکل داده است.

بی‌تردید گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت تا کنون دستاوردهای شایانی داشته است؛ در میان طرفداران گفت‌وگو، اکنون فهم بهتری از موضوعات اساسی دو دین شکل گرفته است و مهم‌تر آن‌که پیشنهادهای درخور تحسینی برای حل برخی از مسائل مورد اختلاف مطرح شده است، با این حال و مع الاسف تصویری که از مناسبات اسلام و مسیحیت در رسانه‌های جمعی، به ویژه در مغرب زمین بازتاب می‌یابد، عمدتاً در راستای برساختن ذهنیتی خصمانه و تنش آلود میان اسلام و مسیحیت تفسیر می‌شود؛ ذهنیتی که دقیقاً در نقطه مقابل هم‌زیستی مسالمت آمیز ادیان قرار گرفته است و بزرگ‌ترین مانع در مسیر نهاده‌سازی فرهنگ گفت‌وگو به شمار می‌رود. از این رو به نظر می‌رسد بستر سازی عمومی گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت و تعمیم دادن آن از سطح نخبگانی به سطوح عمومی جوامع مسلمان و مسیحی جز با همراه ساختن و به خدمت گرفتن ابزار رسانه تحقق نخواهد یافت. در این راستا اقدامات ذیل به نظر ضروری می‌رسد:

۱. باز خوانی منصفانه پیشینه مناسبات اسلام و مسیحیت

پیشینه اختلافات اسلام و مسیحیت به ظاهر بر سر اصلی‌ترین آموزه‌ی این دو دین، یعنی توحید و تثلیث بوده است، با این حال در نگاه قرآنی، مسیحیان از حسن اقبال و قبول نسبت به حق و حقیقت برخوردارند. قرآن کریم اندیشمندان مسیحی را در قالب عالمانی به تصویر می‌کشد که به باورهای دینی خود به جدّ معتقدند و در نشر معارف دینی کوشا هستند. و نیز از زاهدان و راهبانی مسیحی یاد می‌کند که با سلوک خود، به بهترین وجهی بر پاسداشت باورهای خویش تاکید می‌کنند. همچنین به فقدان نخوت و غرور در عموم مسیحیان اشاره دارد. از منظر قرآن کریم، این عوامل، مولفه هایی هستند که میزان پذیرش مسیحیان نسبت به حقیقت را افزایش داده، و ایشان را در دوستی و همدلی، به مسلمانان نزدیک‌تر ساخته است. قرآن کریم درباره مسیحیان می‌فرماید:

بایسته های رسانه در بستر سازی و نهادهینه سازی گفت وگوی اسلام و مسیحیت

«وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةَ لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بَأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرَهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ»

«و قطعاً کسانی را که گفتند ما مسیحی هستیم نزدیکترین مردم در دوستی با مؤمنان خواهی یافت زیرا برخی از آنان دانشمندان و رهبانان اند و ایشان تکبر نمی‌ورزند» (مائده: ۸۲)

تاریخ صدر اسلام گواه آن است که به اجمال روابط خوبی میان مسلمانان و مسیحیان برقرار بوده است؛ به طوری که مسلمانان هنگام پناه بردن به نجاشی در حبشه از مساعدت مسیحیان برخوردار شدند و پیش از آن نیز، هیئتی مسیحی که تحت تأثیر آموزه‌های اسلام قرار گرفته بود، نزد پیامبر رسیدند که آیهی پیش گفته در همین خصوص نازل شده است. پیامبر اکرم با یک مسیحی یعنی ماریه‌ی قبطیه ازدواج کرد؛ پیوندی که بر استحکام روابط مسلمانان و مسیحیان آن عصر اثرگذار بود. همچنین روایاتی در میراث روایی مسلمانان ضبط شده است که نسبت به مسیحیان به نیکی سفارش کرده است.

این اشارات می‌تواند به صورت کلی موضع اولیه‌ی اسلام نسبت به مسیحیت را در دوران نخست روابط آن‌ها نشان دهد. با این همه، گاه بر خلاف انتظار روابط این دو دین رو به تیرگی گذاشته است؛ در مقاطعی از تاریخ، تفاهم و همدلی جای خود را به بدفهمی و ردیه نویسی داده، و ستیز و درگیری بر جای تعامل و همکاری نشسته است. این چرخش همواره، به حق یا به ناحق، به پای دین نوشته شده است؛ اگر فتوحات مسلمانان در مناطق مسیحی‌نشین و جهان‌گشایی‌های عثمانی‌ها در اروپای مرکزی به پای اسلام ثبت شده است، جنگ‌های صلیبی و استعمار کهنه و نوی غرب مسیحی نیز در کارنامه‌ی مسیحیت درج شده است و تأثیر عوامل مهم خارج از دین در ظهور و گسترش این فجایع تاریخی کمتر دیده شده است.

این در درجه نخست وظیفه دغدغه مندان عرصه گفت‌وگوی ادیان و در رتبه بعد رسالت رسانه‌های جمعی است که پیشینه مناسبات اسلام و مسیحیت را مورد بازخوانی قرار دهند و با سنجه حقیقت، دامن دین، به ویژه اسلام و مسیحیت را از جنایاتی که به ناحق به پای آن‌ها ثبت شده است، بپیرایند و بازخوانی منصفانه‌ای از پیشینه مناسبات اسلام و مسیحیت در اختیار مخاطبان امروزی قرار دهند. بدیهی است که این اقدام کمابیش از مواجهات تنش آلود میان پیروان دو دین جلوگیری کرده و راه را برای گفت‌وگوی سازنده و تعامل هدفمند مسلمانان و مسیحیان هموار می‌نماید.

۲. کناره‌گیری از گفتمان اسلام‌هراسی

بی تردید یکی دیگر از بایسته‌های رسانه در بستر سازی و نهادهینه سازی گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت اجتناب از گفتمان اسلام‌هراسی و اسلام ستیزی است. پروژه «اسلام‌هراسی» در چند دهه اخیر، عامل مهمی در چگونگی روابط تمدن اسلامی و مسیحی بوده است. اسلام‌هراسی به لحاظ تاریخی در مغرب زمین پدیده‌ای کهن است، اما به لحاظ صورت‌بندی گفتمانی و مفاهیم و واژگان کلیدی آن فرایندی نوظهور به شمار می‌رود. گفتمان اسلام‌هراسی، القا کننده این توهم است که اسلام هیچ ارزش مشترکی با فرهنگ‌های دیگر ندارد؛ نسبت به تمدن مسیحی، پست تر است و بیشتر یک ایدئولوژی سیاسی خشن است تا یک دین آسمانی. از منظر مدافعان این توهم، اسلام با خشونت و تروریسم نسبت ذاتی دارد و تهدیدی برای امنیت غرب و متحدانش به شمار می‌رود، لذا اقدامات غرب علیه اسلام، به ویژه اسلام سیاسی موجه و ضروری است.

در بررسی تاریخ معاصر، چند موج اسلام‌هراسی را می‌توان برشمرد: موج اول مشخصاً از دهه ۸۰ میلادی شکل گرفت و ریشه آن به پیروزی انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای گسترده آن در جهان اسلام باز می‌گشت. موج دوم اسلام‌هراسی را می‌توان به حادثه یازده سپتامبر پیوند زد. در این دوره رسانه‌های غربی تلاش نمودند چنین القا نمایند که خطوط تقابل میان اسلام و مسیحیت نمایان و تشدید شده است. این موج همچنین

تفکر اسلام‌هراسی را تا اندازه‌ای در میان نخبگان و عموم مسیحیان منتشر ساخت و به بازنمایی چهره‌ای خشونت طلب و انحصارگرا از اسلام پرداخت.

موج سوم اسلام‌هراسی همزمان با شدت گرفتن هراس از جریان‌های تکفیری در مغرب زمین به پا خاست و با انتشار کاریکاتورهای موهن و اهانت آمیز به ساحت مقدس پیامبر اسلام (ص) توسط رسانه‌های دانمارک و سرایت آن به دیگر رسانه‌های اروپایی و اظهارات و اقدامات ناموجه برخی کشیشان مسیحی نظیر به آتش کشیدن قرآن کریم به اوج خود رسید. در واقع این موج هتاکانه‌تر و پیچیده‌تر طراحی و اجرا شده است و با دستاویز قرار دادن اقدامات و مواضع گروه‌های تکفیری، چشم انداز پیش رو را در چارچوبی از افراط گرایی شدید جریان‌های اسلامی و منازعه میان مسلمانان و مسیحیان پیش‌بینی می‌کند.

اما حقیقت آن است که اسلام‌هراسی را باید بازی زبانی و برساخته‌ای گفتمانی دانست که افراط‌گرایان غربی می‌کوشند تا از رهگذار آن اقدامات خود برای مقابله با جوامع مسلمان را قابل قبول و مشروع جلوه دهند.

امواج اسلام‌هراسی معاصر حاکی از آن است که دولت‌های غربی، با بهره گیری از ابزارهای رسانه‌ای و تبلیغات نادرست، تصویری رادیکال و مغشوش از اسلام و پیروان آن به مخاطبان خود در جهان بازنمایی می‌کنند و با مستمرسک قرار دادن برخی دیدگاه‌های افراطی، نظیر طالبان، القاعده، داعش و نظایر آن و تعمیم آن‌ها به جامعه مسلمانان جهان، در جهت ترویج و تثبیت گفتمان اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی گام برداشته‌اند. این طرح هدفمند، با بهره گیری از امپراطوری رسانه‌ها در دنیای معاصر در جهت متهم کردن اسلام به تروریسم و خشونت و بازنمایی دین اسلام به عنوان تهدیدی جدی برای جهان مسیحی حرکت می‌کند و در این مسیر آراء و جنایات گروه‌های تکفیری بهترین بهانه و دستاویز را برای بانیان این حرکت خزنده فراهم آورده است.

آشکار است که استمرار چنین جریان هدفمندی نه به مصلحت جوامع مسلمان است و نه به صلاح جوامع مسیحی. از این رو اگر در اندیشه پیشبرد گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت هستیم باید به وسع توان خویش در زدودن انگاره‌های اسلام‌هراسی از پیکره ذهن و ضمیر جامعه انسانی بکوشیم و این مهم جز با بر حذر داشتن رسانه‌ها از برساختن تصویری خشن و نامعقول از اسلام میسر نخواهد شد.

۳. بازنمایی چهره رحمانی اسلام و مسیحیت

تاریخ گواه آن است که در برهه‌های متوالی از زمان گذشته تا کنون، به دلایل عمدتاً غیر دینی، روابط ناآرام و تیره‌ای میان مسلمانان و مسیحیان حاکم بوده است. اما در این امر نمی‌توان تردید داشت که در روزگار معاصر دامن زدن به اختلافات گذشته و پاشیدن بذر تفرقه و منازعات دینی میان جوامع مسلمان و مسیحی نه تنها به زیان این دو دین و جوامع آن‌ها، بلکه اساساً به زیان جامعه دین داران و حتی جامعه بشری خواهد بود. در این باب موضع سند شورای واتیکان دوم نیکو به نظر می‌رسد. در بخشی از این سند آمده است:

«اگرچه اختلافات فراوان و دشمنی‌ها در طول قرن‌ها، روابط مسیحیت و اسلام را به بن بست کشانده است، این شورا همگان را به نادیده انگاشتن گذشته و کوشش در برقراری تفاهم دو جانبه و تلاش دو سویه برای پیش‌برد ارزش‌های عدالت اجتماعی و اخلاق و صلح و آزادی و گسترش آن به گونه‌ای که همه مردم را در برگیرد، ترغیب می‌کند.»

اسلام و مسیحیت هر دو ادیان رحمت و محبت‌اند و گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت در روزگار معاصر در گرو بازنمایی چهره رحمانی این دو است. دستور اسلام این است که گفت‌وگو با مسیحیان باید به نیکوترین شکل انجام گیرد و این امر در جهت تنظیم رابطه مسلمان با اهل کتاب، به یک اصل تبدیل شده است. چنان‌که قرآن کریم می‌فرماید: «وَجَادِلْهُمْ بَالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» همچنین قرآن کریم از ایمان به خدا و نفی عبودیت غیر او به عنوان «کلمه سواء» میان اسلام و مسیحیت

بایسته های رسانه در بستر سازی گفت وگوی اسلام و مسیحیت

سخن می‌گوید. از این منظر شایسته است که خدابهرستی، اصل حاکم بر همکاری‌های اسلام و مسیحیت و نیز مبنای موضع‌گیری مشترک علیه کفر و الحاد قرار گیرد. اسلام و مسیحیت در حوزه‌های عقاید، نظام اخلاقی، ارزش‌های انسانی و دغدغه‌های اجتماعی مشترکات فراوانی دارند که می‌تواند محور تعامل آن دو قرار گیرد. چنین موضع مسالمت آمیزی نسبت به مسلمانان در شورای دوم واتیکان نیز منعکس شده است. در بخشی از این بیانیه آمده است:

«کلیسا به دیده ستایش به مسلمانان می‌نگرد که خدای یگانه را می‌پرستند، خدای زنده و بی‌ماند، بخشنده و مهربان و توانا، شکافنده آسمان‌ها و زمین که گفتارش را به بشر پرتو افکند. آنها با همه وجودشان در تلاشند فرمانبردار دستورهای خداوند باشند، اگر چه درک آن از دید ما پنهان است. همان‌گونه که ابراهیم بندگی می‌کرد که اصولاً دین اسلام به او برمی‌گردد.»

اسلام و مسیحیت از سوی خدای واحدی آمده و پیام واحدی برای بشر آورده‌اند که به تناسب برهه‌های مختلف تاریخی گرچه در ظاهر تفاوت‌هایی داشته است، اما رو به سوی حقیقتی یگانه دارند. غایت ادیان الهی نزدیک کردن قلب‌های آدمیان به یکدیگر و توجه آن‌ها به خداست که بر اخوت تمام انبای بشر و اتحاد آن‌ها در خانواده‌ای به وسعت جهان ریشه دارد. از این رو پیش شرط ثمربخشی و کام‌یابی گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت در روزگار حاضر، بازنمایی چهره رحمانی و مسالمت جوی اسلام و مسیحیت در رسانه‌های جمعی است، به نحوی که عموم پیروان ادیان تصووری روشن و پسندیده از پیروان دین دیگر داشته باشند و بر مبنای چنین برداشتی به سمت همزیستی و تعامل هدفمند گام بردارند.

۴. حرکت به سمت شناخت بهتر دین دیگر

بی تردید در بدنه مسیحیت، رگه‌های قدرتمندی از تفکر افراطی را می‌توان سراغ گرفت که به اسلام، همواره به چشم یک رقیب سرسخت و در پارهای موارد تهدید جدی نگاه می‌کند. متقابلاً در جهان اسلام نیز می‌توان به گرایش‌هایی اشاره کرد که مسیحیت غربی را مخاطره‌ای برای اسلام می‌پندارند. چنین گرایش‌هایی همواره در اسلام و مسیحیت وجود داشته است، اما به نظر می‌رسد که این گرایش‌های رادیکال در دهه‌های اخیر، مجال و عرصه فراخ‌تری برای عرض اندام پیدا کرده‌اند. با این حال می‌توان گفت که آن‌چه خطر اصلی را شکل می‌دهد نه نفس وجود این گرایش‌ها بلکه محوریت یافتن و غلبه آن‌ها در رسانه‌ها بر سایر الگوهای شناختی مسیحیت و اسلام است.

چرا غرب اکنون جهان اسلام را تهدید اصلی؛ و جهان اسلام، غرب را مخاطره اساسی برای خود قلمداد می‌کند؟ به نظر می‌رسد که ریشه اصلی را باید در این واقعیت جست‌وجو کرد که روایت‌های رسانه‌ای از اسلام و مسیحیت، بر روایت‌های تحقیقاتی و دانشگاهی غلبه پیدا کرده است. جهان امروز که گاه از آن تحت عنوان جهان پست مدرن یاد می‌شود، جهان رسانه‌هاست. رسانه‌ها هستند که افکار عمومی را مهندسی می‌کنند و با تکیه بر شیوه‌های نفوذ بر مخاطب، به «بازنمایی» و تحریف واقعیت‌ها می‌پردازند. آنچه از اسلام در سطح رسانه‌ها عرضه می‌شود کاملاً متفاوت از روایتی است که در نهادهای آکادمیک و دانشگاهی ارائه می‌گردد. متقابلاً بازنمایی رسانه‌های جهان اسلام از غرب و مسیحیت نیز مشمول همین حکم است.

امروزه صاحب‌نظران گفت‌وگوی ادیان بر این عقیده‌اند که هدف اصلی گفت‌وگو آن است که «دیگری» را همان‌گونه که هست و بی‌آنکه «دیگربودگی» او را نادیده بگیریم و یا آن را به مشابهت و همسانی سطحی فرو بکاهیم، بشناسیم. گفت‌وگوی ادیان نه تنها به اشتراک نهادن نگرش‌ها با پیروان دیگر ادیان است، بلکه مواجهه با دیدگاه‌های متفاوت است؛ مواجهه‌ای نه از سر غلبه یافتن، دفع کردن و یا ابطال دیدگاه دیگری و اثبات برتری خود، بلکه به انگیزه کشف بینش‌های جدید و شناخت بهتر خود و دیگری. شناختی که قرآن کریم از آن به «تعارف» یاد کرده است.

معرفی کتاب زندگینامه و خدمات علمی و فرهنگی ادیب و دانشمند مسیحی لبنانی جرج جرداق

زندگینامه و خدمات علمی و فرهنگی ادیب و دانشمند مسیحی لبنانی جرج سمعان جرداق از شیفتگان مولای متقیان حضرت علی (ع) از سوی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی منتشر شده است.

جرج جرداق، شاعر، نویسنده و نمایش نامه‌نویس مسیحی لبنانی یکی از شیفتگان مکتب شیعه‌است که به گفته خودش بیش از ۲۰۰ بار نهج‌البلاغه را به دقت مطالعه کرده است. وی علاوه بر قصاید بسیاری که در وصف حضرت سروده است با تألیف یک مجموعه پنج جلدی درباره حضرت علی (ع) به اضافه یک کتاب درباره نهج البلاغه دانشنامه‌ای در شناخت آن امام و مکتب او تدوین کرد. فهرست مطالب به این قرار است: پیش‌گفتار/ محمدرضا نصیری درباره جرج جرداق و «فرهنگنامه امام علی؛ صدای عدالت انسانی»/ سید هادی خسروشاهی طریق مطلوب/ ابوالحسن شعرانی صدای محمد/ جرج جرداق جرداق و لامنس امام علی (ع) در نگاه دو مسیحی/ علی بهرامیان

تبلور کلام حضرت علی (ع) در شعر برخی از شاعران ادب فارسی/ نیلوفر مح مدی گفت‌وگو با استاد سید هادی خسروشاهی، مترجم کتاب «امام علی (ع) صدای عدالت انسانی» علی در نظر اروپاییان/ جرق جرداق؛ ترجمه ابراهیم صالحی جرج جرداق لبنانی، الگوی موفق مودّت ایمان قرآنی/ سید حسن عصمتی وحدت هستی/ جرج جرداق بخشی از خطبه‌های امام علی (ع) جرج جرداق، نویسنده و اندیشمند مسیحی، خالق «علی (ع)؛ صدای عدالت انسانی» به لقاءالله پیوست به بهانه ذکر خیری از مرحوم جرج جرداق/ محمدرضا فخرروحانی تبلور حقوق بشر علوی در نگاشته جرج جرداق لبنانی/ محمدحسین ساکت

دیدار آیت الله محقق داماد با پاپ فرانسیس در واتیکان

ادامه از صفحه اول

در این دیدار که کاردینال توران، اسقف اعظم واشنگتن، امیرحسن بن طلال رئیس هیئت امانء موسسه مطالعات بین‌الادیان از اردن؛ شیخ محمد رشید قبانی، مفتی سابق لبنان و اسقف های کلیسای بیت المقدس، مالزی، اندونزی، الجزایر و انگلیس حضور داشتند؛ پاپ فرانسیس ضمن خوش آمدگویی و ابراز خشنودی از مشارکت روحانی ایرانی و سایر رهبران دینی و مذهبی اجلاس خطاب به آیت الله محقق داماد گفت: «من با سوابق علمی جنابعالی به خوبی آشنایی دارم و امیدوارم تجربیات و حضور موثر شما و دیگر رهبران مذهبی موجب گردد تا در پرتو تلاش جمعی به اهدافمان نزدیکتر شویم»

پاپ افزود: «ما برای رسیدن به مقصود راه دشواری در پیش داریم اما باید دعا کنیم تا این مسیر هموار گردد.»

در این نشست بر ضرورت انتقال ارزش های معنوی و معارف دینی به نسل جوان به ویژه از مجرای نهاد خانواده و با استفاده از روش های آموزشی مناسب در مدارس و دانشگاه ها تاکید شد.

تجلیل از جرداق، تجلیل از علم و فرهنگ

البلاغه الهام گرفت و دایرة المعارفش از امام علی(ع) را به نگارش در آورد.

سفیر ایران در لبنان افزود:امام علی(ع) و اهل بیت(ع) پیام‌آور ارزش‌های انسانی با صرف نظر از قومیت ها و رنگ ها و زبان ها بوده اند که محدود به هیچ زمان و مکانی نیستند و هر که علی و فرزندانش را شناخت به سوی ارزش های والای آنها روی می آورد و این یکی از ویژگی های بالای ادیب در گذشته جورج جرداق بوده است به گونه ای که با نوشتن کتاب های بسیاری آثار جاودانه ای از آسمان شعر و ادب و فرهنگ از خود بر جای گذاشت. وی در پایان افزود: آثار جورج جرداق سلسله‌گردان کتابخانه‌های بشریت است که نسل‌های آینده و معاصر را با چشمه‌های زلال علم و معرفت آئمه(ع) و به شکل خاص امام علی(ع) آشنا می کند و مروج ارزش های انسانی است که هیچ مرزی و قومیتی را نمی شناسد.

سپس در این مراسم ابوذر ابراهیمی تر کمان – رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی – در سخنانی در بزرگداشت جرداق گفت: او ضمیر خود را در درون چارچوب های طایفی و سیاسی محدود نکرد بلکه در مسیر کشف حقیقت و کمال حرکت کرد و هنگامی که حقیقت را دریافت در مقابل آن تسلیم شد و این آغاز عصر مسئولیت پذیری وی در زندگی اش بود.

او افزود: جورج جرداق تمام انرژی درونی خویش را به کار گرفت تا سفر جاودانه اش «امام علی (ع)» را به نگارش درآورد. جرداق بهترین نمونه از همزیستی مسالمت امیز عزت مدارانه بین طوایف دینی بود و شکی نیست که ظهور جورج جرداق نتیجه همین همزیستی مسالمت آمیز بین طوایف لبنانی بوده است از همین رو بزرگداشت وی، بزرگداشت همه کسانی است که مثل

بزرگداشت جورج جرداق در استان یزد

حضرت علی (ع) آشنا شد.

غضنفر رکن‌آبادی سفیر سابق ایران در لبنان نیز گفت:جورج جرداق فقط یک کتاب به رشته تحریر درنیابود بلکه کتاب او یک حقیقت را در لبنان زنده کرد که تاثیر این حقیقت بین‌المللی شد.

وی افزود:او تاثیرگذاری گسترده‌ای در سراسر جهان به ویژه لبنان گذاشت که امیدواریم مسیر او تداوم پیدا کند. او از دست‌اندرکاران برگزاری این

همایش قدردانی کرد و افزود: امیدواریم این همایش‌ها در همه دانشگاه‌ها و کشورهای مختلف برگزار و شخصیت برجسته جورج جرداق معرفی شود.

محمدمهدی جعفری یکی از مترجمان برجسته کشورنیز در این مراسم با اشاره به کتاب جورج جرداق با عنوان امام علی (ع) صدای عدالت انسانی گفت: این کتاب حاصل ۲۰۰ بار مطالعه نهج‌البلاغه توسط این نویسنده است.

جعفری با اشاره به این‌که جرداق برای پی بردن به ابعاد شخصیتی حضرت علی (ع) کتاب‌های متعددی در مورد ایشان را مطالعه کرد، گفت: جرداق می‌گوید در اغلب کتاب‌ها به حضرت علی (ع) تک‌بعدی پرداخته شده بود و همه از شمشیر بران و دلاوری‌های او در جنگ‌ها گفته‌اند و کسی حق را به طور کامل در مورد

علاوه بر نشست‌های فوق‌الذکر رسانه‌های مکتوب نیز نقش برجسته‌ای در نهادینه‌سازی گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت در روزگار حاضر دارند. تعداد کتاب‌های مربوط به مسیحیت که از زبان‌های اروپایی به فارسی ترجمه افزایش یافته است؛ نوشته‌های متعادل‌تری از ایمان و تفکر مسیحی توسط نویسندگان ایرانی در حال گسترش است؛ و درنهایت پیدایش مجلات دینی و دانشگاهی، سرآغاز پیشرفتی عظیم در ایجاد توازن در شناخت بهتر مسیحیت نزد جامعه ایرانی است.

به رغم این‌گونه تلاش‌ها که عمدتا در محیط‌های علمی و دانشگاهی صورت می‌گیرد، بسترسازی و نهادینه سازی فرهنگ گفت‌وگو در جوامع مسلمان و مسیحی و در سطح فراگیر، نیازمند تغییر نگرش جدی

مراسم بزرگداشت جورج جرداق نویسنده، ادیب و اندیشمند لبنانی از سوی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان در سالن قصر یونسکو بیروت برگزار شد.

در این مراسم که مقامات رسمی، شخصیت‌های دینی و فرهنگی لبنان حضور داشتند پس از تلاوت قرآن کریم و پخش سرود جمهوری اسلامی ایران و لبنان، حسین شیخ الاسلام – مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی کشورمان – پیام علی لاریجانی – رئیس مجلس شورای اسلامی – را به مناسبت بزرگداشت جورج جرداق خواند. در پیام علی لاریجانی آمده است: ادیب و اندیشمند لبنانی جورج جرداق پس از آن که زندگی امام علی (ع) و سخنان ایشان را بررسی و ارث بزرگ انسانی آن امام را مطالعه کرد با عشق به علی و نوشتن درباره او از خود کلمه طیبه را بر جای گذاشت و با تکیه بر اندیشه‌های امام علی(ع) به این نتیجه رسید و می‌گفت: ای امام تو متعلق به یک قوم و یا یک دین نیستی بلکه تو برای همه بشریت هستی.

در ادامه در این پیام، لاریجانی می‌افزاید: جای شگفتی نیست که از کشوری چون لبنان مفاخری چون جورج جرداق ظاهر می‌شوند.

او در پایان ضمن ارج نهادن به آثار ادبی و فکری جرداق، درگذشت وی را به مردم لبنان و خانواده وی تسلیت گفت.

در ادامه مراسم محمد فتحعلی – سفیر جمهوری اسلامی ایران در لبنان – در سخنانی گفت: امروز در بزرگداشت شخصیتی برجسته گرد آمده‌ایم که بزرگداشتش تجلیل از علم و فرهنگ است؛ فردی که زندگی را با رنگ‌هایی حیات‌بخش و الهام انسانی نشان داد. او از کودکی الگو بودن علی را آموخت و از نهج

همایش بزرگداشت جورج جرداق، نویسنده و اندیشمند لبنانی و صاحب آثار متعدد با موضوع و محوریت حضرت علی (ع) در استان یزد برگزار شد.

آیت الله سید جمال الدین دین‌پرور رئیس بنیاد بین‌المللی نهج‌البلاغه در این مراسم گفت: بزرگداشت این دانشمند مسیحی که عمر خود را در راه عشق و علاقه به امیرالمومنین، حضرت علی (ع) سپری کرد، کاری ارزشمند است.

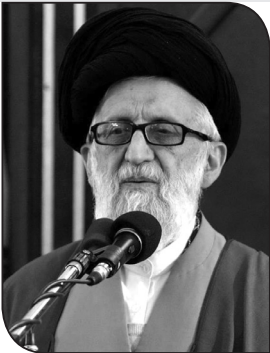
وی گفت:جورج جرداق از زمان کودکی از طریق بردارش با نهج‌البلاغه و افکار و دیدگاه‌های حضرت علی (ع) آشنا شده بود و عشق به امام علی (ع) در واقع از کودکی در جورج جرداق نهادینه شده بود که این نشان از اهمیت دوران کودکی در یادگیری و شناخت دارد.

آیت‌الله دین‌پرور افزود: وقتی جرداق کتاب «امام علی، صدای عدالت انسانی» را نوشت، بسیاری او را کمونیست خواندند در حالی که این نسبت‌ها به او نارواست زیرا او از حضرت علی (ع) نوشت و افکار ایشان با این نظام‌ها همخوانی ندارد.

وی درادامه سخنانش با تاکید بر این‌که برای شناخت هر مکتبی باید به دنبال شناخت افراد شاخص آن مکتب برویم، گفت: جورج جرداق نیز از کودکی با شخصیت

ادامه از صفحه قبل

امروزه چنین حرکتی در بسیاری از محیط‌های آکادمیک آغاز شده است و روز به روز در حال تقویت و گسترش است. در این میان کنفرانس‌ها و نشست‌ها نیز نقشی بی‌بدیل در دستیابی درک بهتر پیروان اسلام و مسیحیت از یکدیگر یافته‌اند و بی‌اغراق می‌توان گفت که خود به رسانه‌ای گویا در بازنمایی چهره راستین ادیان بدل گشته‌اند و در کمتر نشستی می‌توان از نزاع و اختلافات کهن سراغ گرفت. در حقیقت این نشست‌ها در مقابل تفاسیر نادرست قدرتمندانی قرار دارد که عرصه رسانه را بیشتر در اختیار دارند و حاصل تلفیق رسانه و قدرت در جهان امروز ارایه دیدگاه‌های رادیکال و افراطی از ساحت دین شده است.

دکتر کامیار صداقت ثمر حسینی

در طول تاریخ معاصر جهان اسلام، علمای بزرگی از اهل سنت در مقابل سیاست‌های عربستان سعودی ایستادگی کرده‌اند این عالمان بزرگ اهل سنت به دفاع از شیعه در برابر تکفیر و ترور وهابیت افراطی پرداختند. برای فهم بهتر مضل تکفیر و ترور که امروزه دامن گیر جهان اسلام شده است، ابتدا باید به ویژگی متمایز سلفیه معاصر وهابی از گذشته‌اش توجه کرد. سلفیه وهابی اندیشه و عقیده‌ای جدید نیست و قدمت تاریخی نسبتاً زیادی دارد؛ پس این حال، هرگز عقیده‌ای فراگیر در جهان اسلام نبوده است و در طی تاریخ برخی از سران آن همچون ابن تیمیه به زندان خلایق وقت افتاده‌اند و برخی دیگر همچون شیخ محمد بن عبدالوهاب (۱۱۲۲ - ۱۲۱۲ ق) تحت تعقیب بوده‌اند. خلافت عثمانی، محمد بن عبدالوهاب و پیروانش را به عنوان خوارج می‌شناخته و با آن جنگیده است که خود تاریخی مفصل دارد؛ با این توصیف، وجه تمایز سلفیه از گذشته‌اش را باید با شکل‌گیری دولت سوم سعودی مورد توجه قرار داد که در آن کشور جدیدی با عنوان عربستان سعودی شکل می‌گیرد (۱۳۵۱ ق) و با سلطنت عبدالعزیز آل سعود (۱۹۰۲ - ۱۹۵۳ م) آغاز می‌شود. در آن زمان، برای اولین بار این عقیده در تاریخ جهان اسلام، دارای دولتی پشتیبان و بانیات نسبی شد که با بهره‌برداری از موقعیت بسیار راهبردی جغرافیایی (سیطره بر شهرهای مقدس مکه و مدینه) و استفاده از تقویم اسلامی (موسم حج) و قدرت مالی فزاینده (با اکتشاف نفت و گاز در عربستان سعودی) این اجازه را به شیوخ سلفی داد که طرح‌های وسیعی را برای تربیت سلفی جهان اسلام تدارک ببینند و با استفاده از ویژگی‌های سه گانه راهبردی یادشده، به تعلیم و تربیت نسل جوان جهان اسلام و به‌ویژه تربیت علمای آتی کشورهای اسلامی بپردازند.

دولت سعودی هوشمندانه، توسعه فرهنگی خود را با ایجاد «شبکه‌هایی» در جهان اسلام آغاز کرد. مفهوم شبکه در درک چرایی ظهور خرده گروه‌های وهابی در سراسر جهان و مهم‌تر از آن علت استمرار و تداوم حضور فرهنگی‌اش اهمیت دارد. شبکه ساختاری از خطوط است؛ یعنی در شبکه، ذرات، نه جدا از هم که در ارتباط با یکدیگر درک می‌شوند و میان مجموعه‌ای از تأسیسات، نقل و انتقالات، سازمان‌ها و ... ارتباط برقرار می‌کند؛ مانند شبکه انتشارات، شبکه مدارس و مساجد سلفی، شبکه رسانه‌های ماهواره‌ای، شبکه رسانه‌های اینترنتی و ... برای مثال، آل سعود به مجموعه‌ای از انتشارات در جهان اسلام کمک مالی می‌کنند تا به مدح حکومت سعودی و یا دفاع از وهابیت و نشر آن بپردازند؛ مانند:

«المکتب الاسلامی» در دمشق و بیروت (زهیر الشاوش)

- «مطبعة النهضة» در مصر
- «المکتبة السلفية ومطبعتها» در مصر (متعلق به محب‌الدین خطیب)
- «مطبعة المنار» (رشید رضا) در مصر
- «ادارة ترجمان السنة» (ناشر آثار ضد شیعی احسان الهی ظهیر) در لاهور پاکستان، که به تعبیر مرحوم علامه عسکری، در پس هر انفجار تروریستی ضد شیعیان در پاکستان، آثار تکفیری الهی ظهیر حضور دارد.
- «مطبعة القرآن و السنة» در امرتسند هند
- «المطبعة المصطفوية» در بمبئی هند
- «مطبعة الاعتدال» و «مطبعة الترقی» در دمشق
- «مطبعة ام‌القری (در مکه)

در منابع جدیدی که در یک صدمین سالگرد تأسیس دولت سعودی تألیف شده است، مانند کتاب «الملک عبدالعزیز و العمل الخیری السعودی» تألیف عمر بن صالح بن سلیمان العمری، به‌صراحت به کمک‌های مالی ملک عبدالعزیز به پاره‌ای از انتشارات در جهت نشر سلفیه اشاره شده است و مسئله صرفاً گمان و احتمال

مقاومت علمای تقریبی اهل سنت در برابر وهابیت

اولیای الهی آشکارا دفاع کرد و فتوای مرحوم شلتوت را در جواز تبعید به مذهب شیعه تأیید کرد. نظرات تقریبی او درباره شیعه و دفاع از فتوای شیخ محمود شلتوت در روزنامه الاهرام سال ۱۰۳ شماره ۳۲۹۳۲ منتشر شده است.

۷. شیخ محمد سید طنطاوی (۱۹۲۸ - ۲۰۱۰ م) عالم دینی مصری، مفسر قرآن و مفتی سرشناس الازهر نیز فتوای شیخ شلتوت را مبنی بر اعتبار تبعید به مذهب شیعه تأیید کرد و برخلاف نظر شیوخ سعودی، اختلاف میان شیعه و سنی را در فروع دانست و تأکید کرد که تقریب اصل است و همه مسلمانان به هم نزدیک هستند و دوری و جدایی میانشان مطلقاً وجود ندارد؛ بلکه آنچه هست همکاری در کار نیک و تقواست نه در راه گناه و تجاوز ... سیره زندگی آن مرحوم نشانه‌ای از عدم توفیق سیاست‌های آموزشی سعودی در جذب علمای تقریبی جهان اسلام است. از مجادلات معروف او با شیخ عبدالعزیز بن باز زمانی بود که شیخ عبدالعزیز بن باز مدعی شد که با صحبت با جنی از بت‌پرستان هندو که به بدن زنی مسلمان رفته و کنترل بدن زن را در دست گرفته بود، توانسته او را هدایت کند و راضی‌اش کرده است که از بدن زن خارج شود. طنطاوی آن را رواج خرافات دانست و آن را مردود دانست. عبدالعزیز بن باز در رد طنطاوی، رساله‌ای را با عنوان «ایضاح الحق فی دخول الجنی فی الإنسی و الرد علی من أنکر ذلک» نوشته است.

۸. علامه شهید سعید رمضان البوطی (۱۹۲۹ - ۲۰۱۳ م)، شهید راه عزت و افتخار که فتاوی تقریبی بسیاری دارد. کوشش‌های وهابیت برای خارج کردن این عالم فرهیخته از محور تقریب و مقاومت اسلامی به‌جایی نرسید و سرانجام او را در عملیات تروریستی در مسجد به شهادت رساندند. بوطی به‌خوبی درک می‌کرد که آمریکا در هیچ‌یک از جناح‌بندی‌های منطقه قرار نمی‌گیرد، مگر آنکه اسرائیل هم در همان جناح است. در منطق و نگاه بوطی، نقد و اصلاح نظام سیاسی کشور سوریه لازم بود؛ اما نه در قالب توافقاتی خارجی که زیر نظر وزرای امور خارجه آمریکا از قبیل هیلاری کلینتون یا جان کری صورت گرفته باشند. شیوخ سلفی تکفیری همچون عدنان العرعور که برنده جایزه سعودی شاهزاده نایف بن عبدالعزیز آل سعود است، نتوانستند شادی خود را از شهادت آن عالم گران‌قدر اهل سنت پنهان دارند و با افتخار شادی تکفیری خود را در اینترنت (به‌ویژه در یوتیوب) منتشر کردند.

۹. فتحی محمد عنایه معروف به فتحی یکن، (۱۹۳۳ - ۲۰۰۹ م) اندیشمند اسلامی و رییس جبهه عمل اسلامی لبنان و دبیر کل سابق جماعت اسلامی لبنان بود. فتحی یکن از اعضای مجمع تقریب مذاهب اسلامی در سوریه بود و با مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی همکاری و همفکری داشت. دکتر فتحی یکن کتاب «ابجديات التصور الحركي للعمل الإسلامي» را در حمایت انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی نوشت.

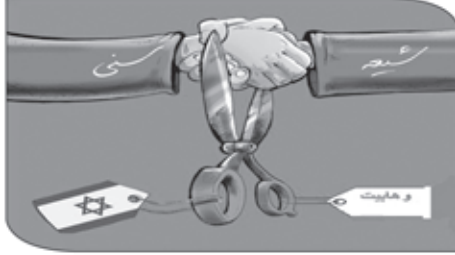
۱۰. علامه شیخ حسون مفتی سوریه است که کوشش‌های دولت‌های سعودی و قطر برای همراه کردن او با جریان تکفیری در سوریه به‌جایی نرسید و به جرم عدم سازش با تکفیر و ترور، فرزندش را به شهادت رساندند و این عالم راسخ‌تر از گذشته مسیر وحدت اسلامی را ادامه داده است.

۱۱. شهید فتحی شقاقی (۱۹۵۱ - ۱۹۹۵ م) پزشک، اندیشمند و مبارز فلسطینی که سازمان جهاد اسلامی فلسطین را پایه‌گذاری کرد. از آثار مهم او در دفاع از وحدت اسلامی میان شیعه و سنی و مبارزه با وهابیت، کتاب «السنة و الشيعة ضجة مقلعة» است. او سرانجام توسط عوامل موساد (سازمان تروریستی امنیت اسرائیل) در سفری که از لیبی به ایتالیا داشت، به شهادت رسید.

پانویس

۱. نویسندگان در نوشتاری دیگر با عنوان «تقریب بین مذاهب اسلامی؛ سیره کهن علمای شیعه» به تفصیل به دفاع علمای شیعه از برادران اهل سنت پرداخته است. ببینید: خبرگزاری نسیم (۹/ ۶/ ۱۳۹۳ ه.ش).

۲. استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

الامامیة الاثنی عشریة» که در مخالفت با اقدام شیخ شلتوت و دار التقرب قاهره نوشته شده است، از منابع معرفی شده در فتاوی هیئت کبار علمای سعودی است. علمای شیعه نیز بر این کتاب نقدهای محکمی نوشته‌اند که می‌توان به آثار آیات عظام صافی گلپایگانی و مرحوم سید ابوالحسن رفیعی قزوینی اشاره کرد.

۲. از اصحاب دار التقرب که باوجود مخالفت درباره سعودی، به‌تقریب میان مذاهب اسلامی و وحدت اسلامی میان شیعه و سنی تأکید کرده‌اند می‌توان به عبدالمجید سلیم مصر (۱۸۸۲ - ۱۹۵۷ م) محمد محمد المدنی (۱۹۰۷ - ۱۹۶۸ م) حسن البنا (۱۹۰۶ - ۱۹۴۹ م) اشاره کرد. برای مثال، حسن البنا در جریان ممانعت دولت سعودی از ورود کتاب «الحج علی المذاهب» (از انتشارات دارالتقرب قاهره)، آن را در دو صفحه به قطع بزرگ در روزنامه اخوان المسلمین منتشر کرد و آن را در میان حجاج توزیع کرد که اقدامی در تقابل با سلفیه وهابی به شمار می‌رفت.

۳. حامد حفنی داود، زبان‌شناس و اندیشمند سنی مصری و استاد دانشگاه عین شمس قاهره بود که آثار متعددی در دفاع از تقریب مذاهب اسلامی و نیز دفاع از شیعه در برابر تکفیر وهابیت دارد که پاره‌ای از آن‌ها را سید مرتضی رضوی کشمیری در انتشارات نجاج جمع‌آوری و منتشر کرده است. او نیز همواره هدف دشمنی مخالفان تقریب مذاهب اسلامی بوده است.

۴. دکتر علی عبدالواحد وافی، جامعه‌شناس و زبان‌شناس شهیر مصری و از محققان صاحب‌نام در زمینه مقدمه و تاریخ ابن‌خلدون بود که با دارالتقرب در ارتباط بود. او تسلیم فشارهای وهابیت سعودی نشد و در راستای تحکیم تقریب مذاهب اسلامی کتابی با عنوان «بین الشیعة و السنة» را نگاشت. کتاب مذکور خشم شیوخ سلفی را برانگیخت و آنگاه که از منصرف کردن او از مسیر تقریب و وحدت اسلامی مأیوس شدند، به اشاره دولت سعودی، احسان الهی ظهیر مأمور نوشتن کتابی با عنوان «الرد علی الدكتور علی عبدالله وافی فی کتابه (بین الشیعة و اهل السنة)» شد که با دلارهای سعودی در چاپخانه «ادارة ترجمان السنة» منتشر شد.

۵. شیخ محمد غزالی که به‌رغم آنکه آل سعود از طریق اهدای جوایز و اعطای کرسی درسی به او کوشیدند تا او را متمایل به خود کنند، ذره‌ای از آرزویش مبنی بر وحدت اسلامی کوتاه نیامد. او سرسختانه از فتوای شیخ شلتوت در اعلام شیعه به‌عنوان مذهبی اسلامی دفاع کرد. اتهام دروغین عقیده شیعه به تحریف قرآن را رد کرد و بر برادری اسلامی تأکید کرد و در بجهت جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، در فرازی تاریخی که آتش خشم وهابی‌هایی نظیر شیخ عبدالله الموصلی را (در کتاب «عقائد الشیعة حتی لا ننخدع») برافروخت، چنین آرزو کرد که کاش می‌توانست گروهی از اهل سنت را برای یاری شیعه در جنگ با حزب بعث عراق اعزام کند، ولی افسوس که توان چنین کاری را ندارد. لازم به‌ذکر است که کتاب موصلی که بخش جالب‌توجهی از آن به‌نقد و رد مواضع تقریبی شیخ محمد غزالی اختصاص دارد، ده‌ها بار با هزینه شیوخ وهابی تجدید چاپ شده است.

۶. شیخ متولی الشعراوی (۱۹۱۱ - ۱۹۹۸ م) از علمای بزرگ الازهر بود که در برابر عقاید افراطی وهابیت ایستادگی کرد و نیز باوجود کوشش‌های سعودی در دعوت او به تدریس، به‌عنوان یکی از منتقدان پرنفوذ عقاید افراطی وهابیت باقی ماند. دل‌پسته مادیات نبود و با آنکه حقوق تدریس در عربستان ده برابر حقوقی بود که در مصر به او پرداخت می‌شد، زمانی که عرصه خدمتی دید، به مصر بازگشت. از زیارت قبور، بنای مراقب

نیست. برای مثال، از زمره آثار منتشر شده در «مطبعة المنار» می‌توان به کتاب «الهدیة السنیة و التحفة الوهابیة التجدیة» اثر شیخ سلیمان بن سحمان اشاره کرد که در پاسخ به کتاب «الفحجة الزکیة فی الرد علی شبه الفرقة الوهابیة» اثر عبدالقادر الکیلانی اسکندرانی نوشته شده بود و شیخ محمد ابن مانع که از مبلغان شهیر سلفی وهابی در سعودی و قطر بود، مقدمه‌ای را بر چاپ دوم آن نوشته است.

از دیگر کتاب‌های مورد حمایت پادشاهی سعودی در انتشارات المنار، کتاب «الضیاء الشارقی فی رد شبهات المازق الماری» اثر شیخ سلیمان بن سحمان است که ردیه‌ای است بر کتاب «الفجر الصادق» اثر جمیل افندی صدقی الزهاوی. خطای بزرگ ما آن است که این گونه مراکز فرهنگی را جدا از هم تصور می‌کنیم، درحالی که اگر بر روی نقشه جغرافیایی، با ترسیم خطوطی، ارتباطات میان مراکز مادر و مراکز وابسته را به هم متصل کنیم، به‌صورت معناداری، خطوط در عربستان سعودی متراکم می‌شود. در خصوص شبکه‌های اینترنتی و ماهواره‌ای و نیز در آموزش عالی که دولت سعودی بزرگ‌ترین جریان‌های نقل و انتقال استاد - دانشجو را باهدف اجرای برنامه تربیت سلفی جهان اسلام، به راه انداخته است، موضوع کمابیش چنین است.

آنها در این مسیر دستاوردهای زیادی را در تغییر بافت فرهنگی برخی از کشورهای داشته‌اند و در موارد زیادی نیز با ناکامی مواجه شده‌اند. در ادامه به چند نمونه از ناکامی‌های آنان در مواجهه و جذب عالمان تقریبی اهل سنت اشاره می‌شود.

نمونه‌هایی از مقاومت در برابر سیاست‌های ضد تقریبی سعودی

در طول تاریخ معاصر جهان اسلام، علمای بزرگی از اهل سنت در مقابل سیاست‌های عربستان سعودی ایستادگی کرده‌اند و دار التقرب قاهره را باید یکی از کانون‌های اصلی بیداری اسلامی در این زمینه شمرد که در سیاق شکل‌گیری آن بسیاری از عالمان بزرگ اهل سنت به دفاع از شیعه در برابر تکفیر و ترور وهابیت افراطی پرداختند و بر وحدت اسلامی میان شیعه و اهل سنت تأکید کردند (۱) البته باید به این موضوع توجه داشت که از ابتدای ظهور سلفیه وهابی (از دوره شیخ محمد بن عبدالوهاب) تاکنون، آثار بسیاری از سوی علمای اهل سنت در نقد افراط و تفریط‌های آن نوشته است.

سید مرتضی رضوی کشمیری، فهرستی از علمای سنی منتقد وهابیت را در ملحق کتاب «البراهین الجلیة فی دفع شبهات الوهابیة و دفع تشکیکاتهم» اثر سید محمدحسن قزوینی (متوفی ۱۲۸۰ ق) جمع‌آوری کرده است و فهرست مذکور، به صورتی کامل‌تر و با افزودن اسامی علمای شیعه توسط عبدالله محمد علی، با عنوان «معجم ما لفة علماء الأمة الإسلامية للرد علی خرافات الدعوة الوهابیة» در مجله «ثرائنا» شماره ۴ (۱۷) سال چهارم شوال ۱۴۰۹ ق منتشر شده است. همچنین «عبدالله محمد علی» کتابی را با عنوان «معجم المؤلفات الإسلامية فی الرد علی الفرقة الوهابیة» نوشته است که در سال ۲۰۰۹ م در بیروت منتشر شد و در آن بالغ بر ۸۲۲ منبع اسلامی (شیعی و سنی) معرفی شده است. از دیگر چهره‌های بارز علمای اهل سنت که در برابر فشارهای آل سعود و شیوخ وهابیت ایستادگی و مقاومت کرده‌اند، عبارت‌اند از:

۱. شیخ محمد شلتوت (۱۸۹۳ - ۱۹۶۳ م) عالم الازهر و مفتی بزرگ اهل سنت، از بزرگان تقریب مذاهب اسلامی است که فتوای مشهوری درباره مذهب شیعه دارد. او تسلیم فضای سنگینی که مخالفان وهابی تقریب مذاهب اسلامی به راه انداخته بودند، نشد و با این شجاعت و تقوا، درسی بزرگ به نسل‌های آتی علمای شیعه و سنی داد. یکی از مخالفان سرسخت تقریب مذاهب اسلامی در آن روزگار، محب‌الدین الخطیب (۱۸۸۶ - ۱۹۶۹ م) بود که از دوستان شیخ عبدالعزیز بن باز مفتی سعودی و از حقوق‌گیران دربار آل سعود بود که آثارش درباره شیعه، به‌ویژه کتابش با عنوان «الخطوط العریضة الاسس التي قام عليها دین الشیعة

آیت الله اراکی:

دنایای اسلام در شرایط بسیار ویژه ای به سر می برد

به گزارش خبرنگار تقریب، آیت الله محسن اراکی دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در دیدار با رؤسای اصناف استان تهران اظهار داشت: دنیای اسلام در شرایط بسیار ویژه ای در جهان کنونی به سر می برد و این شرایط در تاریخ جهان اسلام بی نظیر است.

وی با اشاره به اینکه چندین مشخصه در بی نظیر شدن شرایط کنونی جهان اسلام دخیل هستند، اظهار داشت: مشخصه اول این است که جهان اسلام بعد از قرن ها به یکباره به قدرت و قوت در جهان بشری خودش را مطرح کرد و خود را به عنوان یک نظام و تئوری حکومتی به شکل نوینی مطرح نمود.

آیت الله اراکی افزود: مشخصه دوم قدرت گرفتن تشیع در جهان بود. قرن ها بود که تشیع در کشورهای اسلامی در انزوا قرار داشتند و حتی در برخی از کشور ها به کار بردن نام امیرالمومنین (ع) و ذکر فضائل اهل بیت (ع) ممنوع بود، شیعیان در کشور های اسلامی در بدترین شرایط قرار داشتند و میزان سواد در بین شیعیان بسیار پایین بود اما در چنین شرایطی شیعه در عراق و لبنان و برخی کشورهای منطقه قدرت گرفت بطوریکه برای نمونه تنها کسانی که توانستند بعد از حمله صهیونیست ها به جنوب لبنان آنها را از خاک این کشور بیرون کردند حزب الله و شیعیان لبنان بودند. وی افزود: این دو شخصه باعث به وجود آمدن یک تحول در دنیای کنونی شد که خیلی از حوادث کنونی جهان تحت تأثیر این تحول است.

آیت الله اراکی تاکید کرد: این تحولی که در جهان به وجود آمد یک عکس العمل هایی را نیز از سوی دشمنان اسلام به دنبال داشت بنابراین آنها شروع به ایجاد اختلال در منطقه نمودند تا بدین وسیله بتوانند از این تحول عظیمی که به وجود آمده بود جلوگیری کنند.

وی با بیان اینکه هدف اصلی آنها هم جمهوری اسلامی ایران بود، اظهار داشت: با ابراز قدرتی که جمهوری اسلامی در منطقه نشان داد به سادگی جرأت نکردند در مقابل ایران بایستند بنابراین شروع به ایجاد گروه های تند رو و مسلح در منطقه نمودند تا به زعم خودشان به هدفشان برسند.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب در ادامه با اشاره به اهداف مجمع جهانی تقریب اظهار داشت: کار تقریب این است که جلوی حرکت های تند روی و ضد وحدتی در جهان اسلام را بگیرد و اعلام می کند که شیوه اختلاف در بین مسلمانان صحیح نیست و باید همبستگی در سطح جهان اسلام گسترش یابد و همچنین اختلاف ها به وسیله گفتگو حل گردد.

آیت الله اراکی در ادامه به برخی از برنامه های مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در حاشیه کنفرانس وحدت سال جاری اشاره کرد و گفت: یکی از برنامه های هفته وحدت سال جاری برگزاری نشست کمیته بازرگانان و تجار جهان اسلام است که هدف ما از برگزاری این نشست افزایش تبادلات تجاری میان بازرگانان جهان اسلام و در راستای شناخت بیشتر از یکدیگر برای ایجاد تقریب است.

وی افزود: هرچه روابط تجاری میان بازرگانان جهان اسلام بیشتر شود این مسئله به نزدیک شدن ملت اسلامی به یکدیگر برای جلوگیری از توطئه های دشمنان کمک خواهد کرد.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب در پایان گفت از تجار و بازرگانان انتظار داریم که در این عرصه مجمع جهانی تقریب را یاری دهند تا جلوی ریختن خون مسلمانان در سراسر جهان اسلام گرفته شود.

آیت الله تسخیری:

هسته اصلی همه ادیان خدمت به بشریت است

می رساند.

مشاور مقام معظم رهبری در امور فرهنگی جهان اسلام تاکید کرد: انبیاء آمدند تا جوهر مطلوب نفس انسان را متجلی کنند.

تسخیری گفت: متأسفانه اهداف سیاسی و منافع شخصی مسیر ادیان را منحرف می کند مثلاً یهودیت دین اخلاص خدا و برای نجات انسانهاست، ولی یهودیت بر اثر منافع سیاسی منحرف شد و به شکل صهیونیسم ظاهر شد و صهیونیسم ضد تمدن و ضد بشر است.

تسخیری افزود: دین اسلام نیز دین رحمت و حب و تکامل انسان و دین تعاون است ولی متأسفانه اهداف سیاسی و انحرافات گروهی و شخصی، انسان را به شکل دیگر در می آورد، مثلاً فرقه خوارج در نتیجه جهل و تعصب و انحراف و به شکل یک حرکت خرابکار ظاهر شد و حرکت وهابی نیز یک حرکت انحرافی است که ربطی به اصول دین ندارد.

آیت الله محمد علی تسخیری در نشست گفت و گوی اسلام و بودیسم با عنوان «همکاری مسلمانان و بوداییان برای مقابله با خشونت و افراط گرایی» گفت: در سفر به مناطق بودائیان دریافتم مشترکات فکری زیادی بین اسلام و بودیسم وجود دارد که باید کشف و توسعه داده شود.

در این نشست که «گالاماداماراسی ترو» مشاور رئیس جمهوری سریلانکا، «آشین نیناسارا» رئیس آکادمی مطالعات بین المللی بودیسم از میانمار، «پرا کرو ویسول پاتاناکیت» از تایلند، «حسن بلخاری» مدیر گروه مطالعات عالی هنر دانشگاه تهران و شماری از اندیشمندان در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی حضور داشتند آیت الله تسخیری هسته اصلی همه ادیان را محبت و شناخت حقیقت در راه خدمت به بشریت عنوان کرد و گفت: دین غیر از عشق چیزی نیست و عشق نهفته، انسان را به کمال مطلق

تقریب مذاهب به معنی وحدت مواضع اسلامی در مقابل چالشهای موجود در جهان اسلام است

وحدت در مقابله با چالشهایی که منافع واحد آنان را تهدید می کند، استوار است.

مؤسسات دینی بزرگ همانند الأزهر چگونه می توانند در زمینه تحکیم فرهنگ تقریب و از بین رفتن کینه و دشمنی بین مذاهب اسلامی گام بر دارند؟

بدون شک مؤسسات دینی بزرگ همانند الأزهر، الزیتونه، نجف و قم نقش مهمی در تأیید فرهنگ تقریب ایفا می کنند و این نقش می تواند پررنگ تر نیز باشد؛ مجمع تقریب مذاهب اسلامی در قاهره که آقای بروجردی آن را هدایت کرد و موفقتهایی که در این زمینه به دست آورد نمونه آشکاری از این گونه مؤسسات است؛ اما متأسفانه شاهد هستیم که بسیاری از مؤسسات مذهبی تحت نظارت دستگاه های دولتی هستند و اجازه فعالیت آزادانه ندارند.

عضو شورای عالی مجمع تقریب:

برای عملی کردن دستاوردهای کنفرانس وحدت نیاز به خلوص نیت است

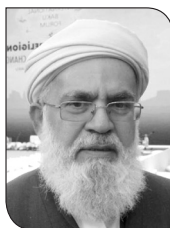
المللی از سوی دشمنان اسلام بر این اساس و در واقع بر ضد کل امت اسلامی شکل گرفته است.

وی افزود: حقوق فلسطینیان در این سرزمین غصب شده و مسلمانان به بدترین وضع زندگی می کنند؛ تنها راه رهایی فلسطین این است که امت اسلامی یکپارچه نه تنها با

زبان بلکه با همه امکانات خود از این سرزمین مقدس حمایت و دفاع کنند؛ تنها دعا کردن و اقدام عملی نکردن، نمی تواند تأثیر بسزایی داشته باشد لذا یکپارچگی امت اسلامی در این زمینه لازم و ضروری است.

عضو شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در ادامه تاکید کرد: فلسطین تنها حق فلسطینیان نیست. فلسطین حق امت اسلامی است. اولین قبله این امت است. جایی است که پیامبر از آنجا معراج کرده و همه مسلمانان باید از این حق مسلم خودشان یکپارچه و یک نظر از دل و جان حمایت کنند.

وی همچنین راهکار تحقق عملی دستاوردهای تئوری کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی را «خلوص نیت» دانست و گفت: تحقق اهداف و دستاوردهای کنفرانس وحدت اسلامی در میدان عمل، بستگی به نیت ما دارد؛ اگر خلوص نیت وجود داشته باشد و همه اعم از دست اندرکاران، مهمانان، سخنرانان و ... با عزم و اراده و با اخلاص سخنان یکدیگر را شنیده و بعد از پایان آن فراموش نکنند و آن را بسط و گسترش دهند می توان به عملی شدن اهداف و دستاوردهای تئوری کنفرانس دل بست.

بینهم و اشداء علی الکفار» را کمتر در امت اسلامی شاهدیم این آیه یعنی با همدیگر برادر و منافع همدیگر را پاس بداریم؛ باید به مسئله «اسلام سیاسی» نیز توجه ویژه کرد و اسلامی که بتواند مسلمانان را گرد هم آورد باید محقق شود.

مشاور رئیس جمهور در امور اهل سنت در ادامه گفت: زمانی ما از این اسلام بهره مند می شویم که اسلام را در همه زمینه ها داشته باشیم و به فرامین اسلام گوش فرادهم که در نهایت امت واحده اسلامی شکل خواهد گرفت و به حیثیت و جایگاهی که خداوند برای آن در عبارت «خیر امه» تعبیر می کند، دست خواهد یافت؛ باید به وحدت کلمه برسیم تا بتوانیم همگان شاهد حاکمیت اسلام باشیم.

وی در ادامه با اشاره به مسئله فلسطین، بیان داشت: مسئله فلسطین از آن گونه مسائلی است که در طول تاریخ بسیار پیچیده و سخت بوده؛ در این کشور از سالیان دور، جنگهایی در گرفته و درگیریهای وجود داشته، علتش هم این است که همه اقوام و ادیان ابراهیمی، فلسطین و قدس را برای خود مقدس می دانند و این تقدس باعث شده است که هرکسی بخواهد حق خود را به دست آورد و دیگری را از حق خود محروم کند.

استحاق مدنی ادامه داد: از زمانی که فلسطین اسلامی شده و ساکنان آن اسلام را پذیرفته و تا به حال نیز مسلمان هستند، برخی تلاش دارند ساکنان اصلی و شهروندان قدیمی آن و کسانی که از قرن ها قبل در آنجا زندگی می کردند را به در کنند و دسیسه و توطئه ای بین

در آستانه برگزاری بیست و هشتمین کنفرانس وحدت اسلامی و در راستای تبیین موضوعات و محورهای کنفرانس امسال که با عنوان «امت واحده اسلامی؛ چالشها و راهکارها» برگزار می شود، با اندیشمندان و صاحب نظران حوزه تقریب و وحدت اسلامی گفتگوهایی انجام شده است که در بخش اول این سلسله گفتگوها، ماحصل مصاحبه با مولوی اسحاق مدنی عضو شورای عالی مجمع تقریب و مشاور رئیس جمهور در امور اهل سنت در ذیل آمده است:

وی با بیان این که امت اسلامی نیاز به یک چارچوب اساسی دارد، خاطر نشان کرد: این چارچوب بر اساس اصول اسلام شکل می گیرد؛ امت اسلام زمانی امت خواهد بود که از اسلام پیروی کند؛ امروزه متأسفانه مسلمانان به قدری از اسلام دور نگه داشته شده اند که جهان اسلام نمی تواند به عنوان واقعی خودش یعنی «امت اسلامی» شکل پیدا کند.

مولوی اسحاق مدنی لازمه تشکیل امت واحده اسلامی را فهم اسلام واقعی دانست و بیان داشت: اول باید اسلام را به خوبی بفهمیم، بدانیم و بدان عمل کنیم؛ درست است که مسلمانان فرایض دینی و تکالیف الهی را انجام می دهند اما در اثر نبودن حاکمیت اسلام، و آموزه های اسلام حقیقی، مسلمانان در معرض انحرافات قرار گرفته اند؛ امت اسلامی متشکل از مسلمانان است اما امت اسلامی تشکیلی درست نیافته است.

وی در ادامه با اشاره به آیات و احادیث بسیار در مورد لزوم همگرایی بین مسلمانان و همزیستی مسالمت آمیز بین آنان، تاکید کرد: آنچه قرآن می گوید «رحما

نشریه مرکز بررسی‌های اسلامی

دوهفته‌نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: سیدهادی خسروشاهی
سردبیر: سید محمود خسروشاهیدفتر مرکزی: قم / خیابان شهدا (مفاتیح) / نبش ممتاز
تلفکس: ۳۷۷۴۱۴۲۳۳ صندوق پستی: ۱۳۶ چاپ: ولیعصر

سایت‌های مرکز

مرکز بررسی‌های اسلامی: www.iscq.ir

استاد خسروشاهی: www.khosroshahi.org

پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

تدوین کتاب‌های فلسفی
متناسب با قشر دانشجو

دکتر علی لاریجانی در جمع اعضای هیئت مدیره مجمع عالی حکمت اسلامی قم، گفت: حرکت مجمع در گسترش و توسعه علوم عقلی موثر و لازم است.

رئیس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: اگر از علوم عقلی مراقبت نشود این علوم نزول می کند بنابراین باید توجه به علوم عقلانی همیشه وجود داشته باشد و این چراغ همواره فروزان بماند.

دکتر لاریجانی افزود: هرگاه حکومت ها در دوره های تاریخ به علوم عقلی توجه داشتند این علوم رشد کردند اما در زمان هایی که حکومت ها با علوم عقلی مخالفت کردند چراغ این علوم کم سو شد.

رئیس نهاد قانونگذاری افزود: توجه مقام معظم رهبری به کارهای مجمع عالی حکمت اسلامی نشان از اهمیت علوم عقلی است.

وی ادامه داد: مجمع عالی حکمت اسلامی باید به موضوع ارتباط با مجلات خارجی توجه کند و با تولید فکر و عرضه به موقع آن زمینه شناسایی علوم عقلی اسلامی را به دنیا فراهم کند. لاریجانی گفت: خارجی ها با مسائل حکمت اسلامی کمتر آشنا هستند بنابراین باید به این مسئله توجه شود، در مجلات فلسفی خارجی به ندرت تفکر اسلامی مطرح شده است.

رئیس مجلس افزود: مقالاتی که در مجمع عالی حکمت اسلامی تدوین می شود باید در چارچوب بین المللی تنظیم گردد به طور مثال در یکی از دانشگاه های انگلیس شخصیتی مانند ملاصدرا را نمی شناختند بنابراین باید تلاش کرد تا فلاسفه اسلامی و ایرانی به دنیا شناسانده شوند.

دکتر لاریجانی ادامه داد: باید تدوین کتاب های فلسفی به صورتی باشد که تمامی دانشجویان و روشنفکران کشور بتوانند از آن استفاده کنند، به عبارتی زبان کتاب های فلسفی باید به صورت متناسب با قشر دانشجو تنظیم شود که آنها بتوانند با این کتب ارتباط برقرار کنند.

وی تصریح کرد: باید پذیرفت که در کلاس های دانشگاهی فلسفه کتب این رشته متناسب با دانشگاه ها تدوین نشده البته این مشکل در زمینه تاریخ فلسفه اسلامی نیز وجود دارد که باید حل شود.

رئیس مجلس با تأکید بر لزوم تدوین کتب مناسب فلسفی گفت: باید در شاخه های متعدد فلسفه کار شود و اهل فن کتاب هایی را که خالی از اشتباه باشد تدوین کند. رئیس مجلس شورای اسلامی یادآور شد: وجود کتابخانه تخصصی برای انجام کارهای فلسفی یک نیاز است که باید به این مسئله نیز توجه شود.

براساس این گزارش آیت الله فیاضی عضو هیأت مدیره مجمع، آیت الله غروی عضو هیأت مدیره مجمع، حجت الاسلام والمسلمین معلمی دبیر مجمع عالی حکمت اسلامی و عضو هیأت مدیره، حجت الاسلام دکتر عباسی معاونت پژوهشی و عضو هیأت مدیره مجمع، حجت الاسلام دکتر شیروانی عضو هیأت مدیره مجمع، حجت الاسلام پارسانیا عضو هیأت مدیره مجمع، حجت الاسلام رضانژاد معاون اداری مالی و عضو هیأت مدیره مجمع نیز در این نشست ضمن خوشامدگویی به رئیس مجلس گزارش هایی از روند فعالیت های مجمع عالی حکمت اسلامی ارائه دادند.

دکتر آیینه وند:

کتاب‌های سخیف در حوزه تاریخ اسلام خوراک مجالس عزاداری شده است

کتاب مشغول شده‌اند و کتاب‌های سخیف و سطح پائینی را منتشر می‌کنند که انتشار این کتاب‌های عوام‌گرایانه خوراک مجالس روضه‌خوانی شده است. این مسائل در کنار هم باعث شده تا مجالس عزاداری‌ها به مرکز نشر مطالب غیر مستند و سخیف درباره اسلام تبدیل شود.

به نظر شما با توجه به این مسائلی که مطرح کردید پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به عنوان یک مرکز پژوهشی دولتی چه نقشی می‌تواند در ساماندهی کتاب‌های این حوزه ایفا کند؟

ما در پژوهشگاه مجری ساماندهی و انتشار پروژه‌های متنوعی هستیم که تاریخ اسلام بخشی از این پروژه‌ها را دربرمی‌گیرد و ما تنها به پژوهش‌های این حوزه نمی‌پردازیم. پژوهشگاه پروژه‌هایی مانند پژوهش‌های قرآنی، فلسفه اسلامی و تاریخ اسلام را در دستور کار خود دارد اما با این همه پژوهش‌های ما در حوزه تاریخ اسلام مانند تحقیقاتی که موسسات تحقیقات اسلامی و پژوهش‌های حوزوی انجام می‌دهند، نیست. با این همه بخشی از فعالیت‌های پژوهشگاه که به بررسی تاریخ اسلام مرتبط است تلاش می‌کنیم تا پژوهش‌ها را با ارائه پروژه‌های نو دنبال کنیم.

همان‌طور که شما اشاره کردید با نقدبخشی از کتاب‌هایی که در این حوزه منتشر می‌شود تا اندازهای سعی در شناسایی سره از ناسره داریم و در عین حال پژوهش‌های قوی را به مخاطبان این عرصه معرفی می‌کنیم.

نمی‌شود و کتاب‌هایی نیز که تجدید چاپ می‌شوند نظریه‌های جدیدی را مطرح نمی‌کنند.

جنابعالی اکنون در پژوهشگاه با انتشار فصلنامه‌ای شروع به نقد کتاب‌های حوزه تاریخ اسلام کردید، فکر می‌کنید این نقد و بررسی‌ها چه تأثیری می‌تواند بر کیفیت و کمیت کتاب‌های این حوزه داشته باشد؟

قطعا این فعالیت‌ها بی‌تأثیر نیست اما بنده معتقدم برای پژوهش و تالیف کتاب‌های ارزشمند تاریخی به ویژه در حوزه تاریخ اسلام باید وقت بیشتری صرف کرد و به صورت پروژه‌ای و با همکاری پژوهشگران برجسته این پژوهش‌ها باید انجام شود. زیرا در زمان کنونی پژوهش و تحقیق فردی در این حوزه پاسخگو نخواهد بود.

اکنون در جامعه ما مسائل عمیقی در حوزه تاریخ اسلام مطرح می‌شود که نیاز است با پژوهش‌های تاریخی مستدل به آنها پاسخ داده شود. در گذشته شاید جامعه با این چالش‌های عمیق و پرسش‌های قوی روبه‌رو نبود اما امروزه مسائلی مهم مطرح می‌شود که تحقیقات علمی می‌تواند به آنها پاسخ صحیح بدهد.

در حال حاضر در کشور ما کسی تلاش مستمر برای دنبال کردن پژوهش‌های تاریخ اسلام انجام نمی‌دهد. ضمن اینکه در این حوزه نه وقتی صرف می‌شود و نه هزینه‌ای به آن اختصاص داده می‌شود. بنابراین بی‌توجهی سبب بروز و ظهور کتاب‌هایی با کیفیت نازل شده است. از طرفی ناشران زیادی در حوزه تاریخ اسلام به انتشار

رئیس مؤسسه بوستان کتاب قم:

در حوزه نشر دینی بدل‌ها جای اصل‌ها را گرفته‌اند

استفاده باشند و هم بتوانیم آن‌ها را به زبان‌های دیگر برگردانیم. باید اتاق‌های فکری در هر زمینه تشکیل شود و تک‌تک این فرازاها مورد بحث و بررسی قرار بگیرند و سپس یک اثر به رشته تحریر درآید. در این فرآیند باید حوزه و دانشگاه به صورت مشترک حضور داشته باشند. در این صورت در چند سال آینده شاهد چاپ آثاری مطلوب دراین زمینه خواهیم بود.

رئیس مؤسسه «بوستان کتاب» در پاسخ به این سؤال که «کتاب‌های منتشرشده در این مؤسسه با چه روشی گزینش می‌شوند؟» گفت: هر اثری که برای نشر عرضه می‌شود، ابتدا در شورای علمی مؤسسه بوستان کتاب مورد بررسی قرار می‌گیرد. عده‌ای از نویسندگان و صاحبزنان حوزه علمیه در این شورا حضور دارند که بدون تصویب آنها هیچ اثری در این مؤسسه چاپ نخواهد شد. البته برای تولید آثار خوب و غنی باید سرمایه‌گذاری کرد که متأسفانه این اتفاق نمی‌افتد.

او افزود: از بیش از ۲۶۰۰ عنوان اثر منتشرشده در «بوستان کتاب» نزدیک به ۳۵۰ کتاب به عنوان آثار برگزیده در جشنواره‌های مختلف معرفی شده‌اند. این نتیجه نشان می‌دهد که کتاب‌ها حساب‌شده انتخاب و چاپ می‌شوند. البته اعتراف می‌کنیم به آن‌گونه‌ای که دلمان می‌خواهد در این حوزه‌ها آثار مناسب نداریم. در ارتباط با سیره و تاریخ پیامبر اکرم (ص) و ائمه شیعه، به‌خصوص امام حسن مجتبی (ع) نیز کتاب‌هایی خوب و متعدد منتشر کرده‌ایم که در این ایام به صورت برجسته در معرض دید قرار داده‌ایم.

و به بازار عرضه نمی‌شود. متأسفانه در بخش نگارش سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) و تاریخ اسلام این ضعف مشهود و آثاری منقح و پاکیزه که نثری روان و قابل فهم داشته باشند کم است.

رئیس مؤسسه «بوستان کتاب» افزود: بخشی از این موضوع به ضعف عملکرد ناشران بازمی‌گردد و بخشی دیگر به شرایط فرهنگی کشور. همچنین در این قبیل آثار، بدل‌ها جای اصل‌ها را پر کرده‌اند. بسیاری از برنامه‌ها و آثار فرهنگی که فراوان منتشر می‌شوند، نوعی بدل‌اند که در جامعه جا افتاده‌اند. قسمتی از این آثار حاوی مطالب ضعیف و خرافه‌ای هستند که در دسترس مردم قرار گرفته‌اند. این موارد بر اقبال مردم نسبت به آثار خوبی که در این باره نوشته شده‌اند، اثر دارد.

حجت‌الاسلام اسماعیلی برای گذر از این معضلات پیشنهاد داد: در بخش‌های مختلف علوم و معارف اسلامی باید مکان‌هایی که از نظر علمی ظرفیت دارند در تهران، قم، حوزه و دانشگاه پدید بیایند تا به صورت تخصصی روی موضوع‌هایی که در این زمینه وجود دارد کار کنند. متأسفانه آثاری سراسری و دمدستی تولید می‌شوند که نتیجه‌اش وضعیت فعلی است.

او تصریح کرد: اگر قصد داریم آثاری ماندگار و ارزشمند در این بخش‌ها پدید بیاوریم که مقبولیت داشته باشند و مورد اقبال قرار بگیرند، باید این آثار به گونه‌ای نوشته شوند که هم برای زمان‌ها و عصرهای بعد قابل

حجت‌الاسلام والمسلمین اسماعیل اسماعیلی، رئیس مؤسسه «بوستان کتاب» شهر قم در گفت و گو با خبرگزاری (ایبنا) به معرفی آثار خوب منتشرشده درباره حضرت محمد (ص)، امام حسن مجتبی (ع) و امام رضا (ع) پرداخت و اظهار کرد: کتاب «فروغ ابدیت» آیت‌الله سبحانی، «تاریخ پیامبر اسلام» نوشته مرحوم محمدابراهیم آیتی درباره رسول اکرم (ص) و کتاب «حقایق پنهان: پژوهشی در زندگانی سیاسی امام حسن مجتبی علیه‌السلام» تألیف احمد زمانی درباره امام حسن (ع)، از جمله کتاب‌هایی هستند که درباره این بزرگواران توصیه می‌کنم. در سال‌های اخیر کتاب‌هایی با موضوع امام رضا (ع) توسط انتشارات آستان قدس رضوی منتشر شده است و کتاب «دانشنامه امام رضوی (ع)» از آثاری است که برای خلق آن بسیار تلاش شده است.

او افزود: به نظر می‌رسد در کشور ما درباره امام رضا (ع) نسبت به سایر ائمه (علیهم‌السلام) بیشتر کتاب نوشته شده است. علاوه بر کتاب‌هایی که نام بردم، خوشبختانه آثار خوب و قابل قبول دیگری نیز وجود دارد. وی درباره دلایل استقبال نه چندان مطلوب از کتاب‌های دینی در کشور نیز سخن گفت و اظهار کرد: یک علت عمده که در سایر بخش‌ها هم مشاهده می‌شود، این است که در بسیاری زمینه‌ها آثار خوبی در کشور تولید

تقدیر از دکتر نادره جلالی مدیر روابط عمومی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به عنوان پژوهشگر برتر

وزارتفرهنگ و ارشاد اسلامی، برنامه بزرگداشت هفته پژوهش با هدف معرفی برترین‌های پژوهش فرهنگی برگزار شد.

در این مراسم استاد سید عبدالله انوار به عنوان رتبه اول، دکتر نادره جلالی و سعید نوریان به عنوان رتبه دوم معرفی شدند.

مهندس سید مصطفی میرسلیم، دکتر رجبی، رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی و دکتر توفیق سبحانی، معاون علمی پژوهشی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد و از پیشکسوت عرصه پژوهش و پژوهشگران و پژوهش‌های برتر تقدیر به عمل آمد.

این مراسم به منظور ارج نهادن به امر پژوهش و در راستای تجلیل از پژوهشگران و پژوهش‌های فرهنگی برتر

دکتر نادره جلالی، مدیر روابط عمومی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به عنوان پژوهشگر برتر در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات معرفی شد.

مراسم معرفی پژوهشگران برتر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، یکشنبه ۷ دی‌ماه ۱۳۹۳ در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با حضور علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ احمد مسجد جامعی، عضو شورای شهر تهران؛